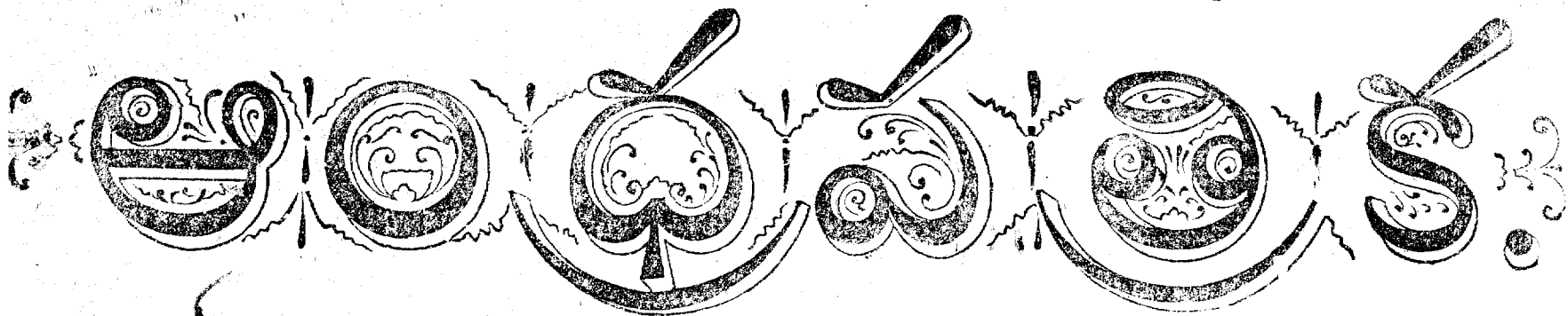

విడి పత్రక 15 0-1-6

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

310735

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ నవంబరు నెల 5-వ తేది సోమవారము
సంపాదము ౧౦

ఈ పత్రికలో నామకరణము, అభివృద్ధి, అభివృద్ధి, అభివృద్ధి

No. 181

సంచిక ౧౮౧

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండకు

మనమయినమందు

ఈ పత్రికలో నామకరణము 1-కి రూ. 0-10 0 ప్రతియింటనుం పంపగినది

అమృతాంజనములో కలపబడినది సీతామహాదేవి. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు. అమృతాంజనము అమృతంబునా ముందుగాను
నకలుమండులవలన గూడముగలుగను. వంశభావచిట్టి చూచికోనిన మోక్షముగలుగదు అమృతాంజనము జగత్ప్రఖ్యాతివలన జేతమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

The picture of "SITA MAHADEVI in the pleasure garden of RAVANASURA"

Painted by Mr. Mullar the famous German artist is printed in colours in this Calendar.

1924 అమృతాంజనము క్యాలండరు 1924

సుప్రసిద్ధులగు జర్మనీచిత్రకారులయిన ముల్లరుగారిచే వ్రాయబడిన

"రావణాసురుని యుద్ధానవనమందలి సీతామహాదేవి"

పటము రంగులతో ముద్రింపబడి యున్నది.

క్యాలండరు 1-కి వెల 0-4-0.

వి. పి. సహా 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబు శెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి

వాడితిరా? వాడుకుండిన తక్షణమే తెప్పించి వాడి సంతోషింపుడు!!

ఈ అమృతమైన మౌర్య మొదటి రకం కన్నా, కంకశుభ్ర, కచ్చకర్మా, అమృతమైన పిన
మూలికలచేర్చి తయారుచేయబడినది. హానికరములను తొలగించుచు శుభము, పిన్నలు, పెద్దలు, ముగ్ధులు, వాంఛితులు
మొదలగు వారందరూ అనుపాద్యమయ్యే అన్ని వ్యాధులకు వాడవలెను. 250-300 మాత్రలు
గల బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 0-4-0 బుడ్డు 6-కి 1-4-0

ఈ దిగువ తెలుగుబడినక నభివృద్ధి కల్పక మంచి గుణ మిచ్చును.
తాపా పనోదిని:—సాధారణమైన జ్వరములు, చలిజ్వరములు, మలేరియా ముగ్ధులనాటికి మంచి
గుణమిచ్చును. (64 పొట్టములు గల) ప్యాకెట్టు 1-కి రూ. 1-0-0.
శివకాంతి తైలము:—బిడ్డలు పెద్దలు కాఫీలు, ఛక్కరలో ఆరిమి: భిక్షుగా వారి వారి వయస్సు
జనుకొని కొన్ని బొట్టు తీసుకొనిన గుణముగా విరేచనమగును. కష్టము లేదు. సంతోషము, అనారోగ్యము వుం
డదు. బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0.

సర్వాంగ బలకారి:—(కాఫీ, టీ, కోకో మున్నగు పానీయముల జేహోగ్యమును కలుపుదుగాక అనేక
వ్యాధులకు కారణమగును. అట్లు లేక జేహునందందు వ్యాధులను పోగొట్టి మలార్ద్రమును, లేక ఇతర వ్యాధులను రానీయక
అటుంకరచును. అనేక వేల ద్రవ్యములగున్నది.) ధర్మా 1-కి ధర 0-7-0.

మహా సౌభాగ్య శోంతి:—(బాలింతల పాలిటికి వర్ణకసాదము కలది. కనిపప్పుడు, ఈ వారి వారికి కలియైన
బొవధ ము యివ్వకందున వారికి కలుగు వ్యాధులన్నిటిని యిది తక్షణ కురుపును. 2) కులం బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0

(3) సాశ్వత వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ శీతారావువైద్యశాల, మైసూరు.
బ్రాంచి, నెం 331, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు. వ్రాపించుండి, వి.పి.లు పంపబడవు. (594)

వెల్లింగుటన్ సినిమా

8-11-23 శనివారము నుండి 9-11-23 లేది కుక్రవారము వరకు
శనివారము, ఆదివారములందు మాటిని కలుగు గీతిగ గంటలకు
ప్రకంఠ ముగియును ఆశ్చర్యమును కలుగజేయును

ఇన్ ది-డేస్ ఆఫ్ బఫలోబిల్ అను
వాడుకము ప్రదర్శింపబడును. ముగియు సుప్రసిద్ధము.
కడపటి భాగము. గానూంట్ గ్రాఫిక్, విన్సెన్టులు కూడ
చూడబడును.

కవహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-5-0
దగ్గు క్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును.
ఇది అనేకవిధములు శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు. శిశుకాలమున
ప్రబలింప దగ్గు క్వాసకోశముల నూర్చు శాశ్వతములందు
ఏర్పడుదగ్గు. ఈబుసము, తుయదగ్గు. దగ్గుకు సేదించుచున్న
మందు దగ్గు విధమును బట్టి యుండును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ది మద్రాసు ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి, (లిమిటెడ్)

మద్రాసు, మాంటురోడ్డు నందును మెసర్స్ లూరీ ఆంధ్ర పత్రికా భవనమునకు ప్రక్కననుండి 2/4 రు భవన మును మా బాంబి ఏర్పాటు చేయబడినదియు, మా మానేజింగ్ డైరెక్టరుకు, క్రధానైయ్యలు నగు ఆయుర్వేదగర్భ కండి డాక్టరు ఎస్. వి. శ్రీరామాచార్యులు, పి. హెచ్. డి. ఎస్. సి. గారు, శతావేది, ఆదివారము, సోమవారములందు కూడ, ఈ దిగువ తెలుపబడిన కామములను రోగిలకు పరీక్షించి, వారికి సుఖ వాసన గెడవ. అని మేము ఇందుమాలముగా ఎల్లరకును తెలియజేయుచున్నాము.

బ్రాంచి ఆఫీసు, } ఉదయము 7 గంటలనుండి 10 గంటల వరకు
2/4 మాంటురోడ్డు, మద్రాసు, } సాయంత్రము 4 గంటలనుండి రాత్రి 7 గంటలవరకు.
హెడ్ ఆఫీసు } పగలు 10-30 గంటలనుండి,
44 గోవిందస్వామి వీధి, బార్డిటౌను, మద్రాసు. } సాయంత్రము 8-30 గంటలవరకు.

బంగారు, వెండినగలును, పాత్రలును, కోరువారు

తప్పక చదివిచూడుడు! చాలముఖ్యము!! జరూరు!!

మా స్నేహితులు, మాతో లావాదేవి 10 సంవత్సరములనుండి చేయుచున్నవారికి అతిదూర ప్రదేశములందున్న వారికి బంగారు, వెండినగలు, ఇతర సామానులు, రాళ్లనగలు, బహుమతి పతకములు విధవిధ గిన్నెలు ఇనాము కప్పులు మొదలగునవి ఎన్ని మోస్తరు లున్నవో అన్నిటిని వూర్తిగా 92 పతములతో 172 ప్రక్కలుకలిగిన క్యాటలాగు వారి కోరిక కేరకు 1/3 డబుల్ క్రాను సెజులో ముద్రింపబడినది. ఇట్టి త్రిభాషలో (ఆంగ్ల, ద్రవిడ, అంగ్లభాషలలో) ఇన్ని పతములను చేర్చి భారతదేశమందు ముద్రింపబడలేదనియే చెప్పవచ్చును. దూరదేశములందున్న వారికి యిదిమిక్కిలి ఉపయోగము. వారుపుట్ట, పతము, నగ వెంబరులను తెలివిన కావలసిన నగలు వారికి సకాలమున వారుచువోటికి చేరును. క్యాటలాగు 1-కి పట్టుబడి ధర 1-6-0 లయినను 1-0-0 యకే ఇవ్వబడును. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి, నగలువర్తకులు.

25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

కే ర ల న బ్బు ల ను కొ ను డు

ఏల?

“మూడు కారణములు గలవు”

1. ఈసబ్బులలో సువాసన సున్నితముగాను, రమ్యముగాను చేర్చబడినది.
2. ఏలననగా అవి అన్నియు మిక్కిలి శుభ్రమైనవి, కల్తీలేనివి.
3. ఏలననగా అవి శుద్ధస్వదేశీవి చందనము, రోజా, లెవండరు, బ్రౌన్ మిండునర్, కోల్ తారు మున్నగు పలురకముల సువాసనలుచేర్చి చేయబడినవి.

సరసముగా విక్రయింపబడు ఇదేమాదిరి సబ్బులను కొనకుడు.

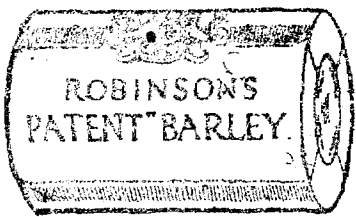
(2)

ధరలకు, ఇతరవివరములకు:—

Apply to:—The Business Manager, Kerala Soap Institute, Calicut.

జ్వరములు

మీకుజ్వరము వచ్చినప్పుడు రాబిన్సన్స్ కేటెంబు బార్లీని మార్కెటు ఉపయోగించుడు. బార్లీ గంజిమీనా మునకు మిక్కిలి మంచిదని మీకు తెలియును. మీకు ఏదీయు కడుపులో నిలువక వాంతియగుచున్నప్పుడు ఇదివాంతిని నిలిపి చలువకు కలుగజేసి కడుపులో నిలుచును. రాబిన్సన్స్ కేటెంబు బార్లీనికయారుచేయునట్టి వారికల్ల శే పురమా షిగా తయారుచేయబడి ఉష్ణాధ్యక్షై కడుపుకు, వైన తెలుపబడిన గుణము లిచ్చునట్లు తయారుచేయబడుచున్నది కేవలమును మానిని కలుగజేయునట్టి భాగములన్నియు లీనికేయబడి మిక్కిలి కాస్తోక్తముగా తయారు చేయబడుచున్నది. వాటి ఉపయోగమును గుఱించి గుఱవేయుగా తెలుసుకోవలె క్రమిడబ్బావైనను అచ్చుకాగితములు అంటించబడి యున్నది. దప్ప తెలుసు కూడ యిందు తెలుపబడియున్నది. దానిని ఎప్పుడును గుర్తుకట్టులకు.

Robinson's
PATENT BARLEY

Manufactured by
Keen, Robinson & Co Ltd, London.
ENGLAND.

No 4 J. & J. Colman Ltd., Norwich & London.

866

తామర తైలము — తామర, తిట, గజికి మంచిది

రాజాగారి గురుగల తామరతైలము పూజనీయకములగు చాల మంచిమందుతో తయారు చేయబడినది. దీనిని 1-1-0-0-0 అమ్మకాంజనము దీప్తి. మదరాసు.

ఆంధ్ర జాతీయకళాశాల

మ చి లీ వ ట్ట ణి ము

విజ్ఞప్తి

అందరు ఆంధ్రజాతీయకళాశాలపక్షమున మే వి. సర్ కాసులకు నరల విజ్ఞప్తి చేయుచున్నాము. ఈసంస్థ పదునారేండ్లక్రిందకు కీర్తిశేషులైన శ్రీ కోజిల్లి నానమూతురావుపంతులు గారి భక్తి త్యాగాతిశయములవలన నెలకొల్పబడి, రాజధాని యందలి విద్యాభిమానులు, శకభక్తులు, దానసంపన్నులు ను సామాజికాభివృద్ధికి భవనిరాశియై బోషించబడి, అభివృద్ధి నొందుచున్నదను విషయము జనుల కెల్లరకును తెలిసియున్నది. నిత్యమేజాతీయకళాశాల ననుసరించి నడుపబడు నకల విద్యా నిలయములకును స్వేచ్ఛా ముత్ర మైన యాదాపిద్య నొసగుట ముఖ్యధర్మము. ఈధర్మమును నిర్వహించుచు, ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల, (1) యాగ్రేనిర్వాహకాపకృతు, (2) శేకే, కలంకారి వని, రంగుల అద్దకము, చెక్కడపు వని (3) కడప, కయ్యర ము (4) తివాచీ శిఖ (5) శకచక్ర, అర్థకాస్త్రము (6) ప్రాచ్య చిత్రశిఖము మున్నగు వివిధ ప్రత్యేక విద్యాకాఖ్యలు స్థాపించి భరించుచు ఆయెటి కాయెడు క్రతుకముగా వృద్ధి నొందుచున్నది ఈనడుమ కళాశాలలో నేర్పాటుచేయబడిన కళల యొక్కయూ, చేతిపకలయొక్కయూ, ప్రదర్శనమును, ముఖ్యముగా విద్యార్థులచేతను, కళాశాలలోగలవలెతను వ్రాయబడిన ప్రాచ్య చిత్రములను విశేషముగా గొనియాడుచు వెలువడిన విమర్శలను శకములోని స్థితిగతులను గమనించుచున్న వారెల్లరును బహుసంతోషముతో నిదివియు. దురదీ మామృతము.

భారత జాతీయోద్యమము ప్రసాదించిన యమూల్యనిధి గా నిలిచి, శకమండెల్ల నెన్నిక గన్నకొలది విద్యాసంస్థలో నీ కళాశాల యొకటియని మేము కేలుగజేపునక్కరలేదు. ఇత్యది కాలశేషములకు బహుశ్రమాల సంకుటనలకును, సంవర్షములకును అగి, కీర్తిశేషులైన శ్రీ. నానమూతురావుపంతులుగారి మిత్రులకులను కవాచరులకులను శ్వాసాపాత్ర మైన ధైర్యముతో నిర్వహించుచున్నది. ప్రతికర్షణము నించుమించుగా దీనికగు రూ. 24, 000 ల వ్యయముతో బాలభ్యాసమునకు దీపావళి చందాలే యధారము. కావున, నీమహత్తర సంస్థానము కాభిమానముంచి, దీనికి విశేషసహాయమును చేయుదని చెన్న పురి పాతుల కెల్లరకును, సర్వకాఖ్యలవాటిని సర్వతాపలంబులకును ప్రార్థనాపూర్వకముగా విన్నవించుకొనుచున్నాము.

అసినీ నెంట్లు, జి. యస్. అరండేర్, యస్. కస్తూరిరంగ అయ్యంగారు, యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, యాదాబాబు నాస్సేక్, సి. అబ్దుల్ హక్మ్, ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, వేరి. నారాయణమూర్తి, అల్లాడి. కృష్ణస్వామి అయ్యర్, టి. ప్రకాశం, టి. వి. వెంకటరావున అయ్యర్, టి. ఆర్. వెంకట రావుకాశ్రీ, కా. నాగేశ్వరరావు, వావిళ్ల-వేంకటేశ్వరకాశ్రీ జి. వెంకటరంగారావు, కే. యం పాణిగ్రాధు, చల్లా శేషగిరి రావు, వే. రామదాసు, కే. బాలసుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్, యస్. సత్యమూర్తి, యం. యజ్ఞశారాణం, కే. కామన్న, పి. సోమ నుందరం, శ్యా. రామారావు, బి. వి. అప్పారావు, కే. యస్. శేసరి, అబ్దుల్ హక్ద్ వరార్, జేమ్సు హెచ్. కజన్న, బి. జగన్నాథదాసు, బి. గోవిందరాజుగారి చింతగుంట రాధుక రావు, అ. సత్యశారాణం, పి. బాపిరాజు, పి. యస్. చుద్ర శేఖర అయ్యర్, యం. వెంకటప్పప్ప, యం. నువ్వారాయ అయ్యర్, వ. నూర్యశారాణం, న. నువ్వారాయకాశ్రీ, వి. యస్. రామస్వామికాశ్రీ, డి. కె. తెలంగం, అబ్దుల్ హమీదుఖాన్, రాంజీ కల్యాణజీ, ఏ. ఆర్. దొరస్వామి అయ్యంగారు, గోనుగుంట - వెంకటసుబ్బారాయ, ఏ. శ్రీకృతి, జి. రంగయ్యారాయుడు, అ. భూమకస్వామికెట్టి, కే. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు, టి. వి రామకాళ అయ్యర్, పి. పాణిగ్రాధు, యస్. నువ్వారాయుడు.

అందరును వాడతగిన

మామదన మంజరి టానిక్ మాత్రలు

పిటినివాడుటలే ఆయుస్సు, అదము, ఆరోగ్యము మొదలగునవి వృద్ధియగును, అన్నిరకముల వ్యాధులకు ఎట్టి స్థితిలో నైనను మంచిగుణము నిచ్చును 40 మా x ల బుడ్డి 1-కి ధర 1 టైక్సవిద్య కావలసినవారు వ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ శేకవజీ

108

27 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

[స్వక్రియవిలేఖరి]

శెల్లూరునందు హిందూమతామృదీత వివాదము లారంభమై ఇప్పటికి యువారు 6 వత్సరములయినది. అప్పుడు ఇరుపక్షములవారు కొద్దుల కెక్కగా, శెల్లూరు జిల్లాకొద్దువారు నడుమనేరయ కామలను, మహమ్మదీయులయొద్ద సాత్త్విక పుష్పకొని నిర్ణయించి (ఉదయం 5 ఘం-7-80, ఘం. 12, ఘం-2-80, ఘం సాయంత్రము 5 ఘం మొదలు 8-80 ఘం) తదితరకాలముల యందు హిందువులు మసీదులయొద్ద మేళనమువాయించుకొనుచు పోవచ్చునని తీర్పు చెప్పి ముందరి. ఆ డిక్రీని అరుణాబాద్ జైలుకుకై హిందువులొక యత్యవసమును అంజనేయస్వామి దేవాలయమునందు (హిందూభించి కిఖరంవారి వీధి వెద్దలవారు) కొని మసీదుల ప్రక్క గుండ మేళనాద్యములతో నడిపించుటయు, మహమ్మదీయులు కొండలు దాని నెదుర్కొనుటయు, జోలీనువారు మహమ్మదీయులవై తుపాకుల ప్రెల్పు, ఇరువురు మహమ్మదీయులు మాతులగుటయు, వరికోడటికి గాయములు కగుటయు సంభవించెను. ఆనాటినుండియు హిందూమతామృదీత మనస్పర్థలు హెచ్చువారై యిచ్చెను. ఒకరొకరిని సమమును వచ్చినపుడు కొట్టుకొనుచుండిరి. ఇరువురను కాంటికి భంగము కలిగించుచుండిరి. అట్టి సమయమున మహాత్మాగాంధీగారు సహాయనిరాకరణోద్ద్యమారంభమున శెల్లూరు విచ్చేసినపుడు, మహాసభయందు ఇరు కక్షలవారిని చేర్చి రాజీ కరుగబుట్టకై చాల ప్రయత్నించిరి. ఉపయోగము లేకపోయెను కాని మహమ్మదీ రాజీవే మనస్పర్థల తీవ్రత చాల దగ్గర. ఈలాభములను తీరనగ్గురించుకొని కాంగ్రెసుసాయములు కొన్ని కరకులవై హిందూమహమ్మదీయులకు రాజీలు కుదిర్పిరి. రాజీనామాపై 500 రుంది హిందూమహమ్మదీయులు చేలాలు చేయించిరి. డిక్రీకరము అరుణ జైల్లక, అన్ని వేళల యందును పురాతన మసీదులయొద్ద మేళనము మొదలుగునాంద్యములను నిలుపుటకు హిందువులు తీర్మానించిరి. ఈరాజీనామావలన కలనాములు పూర్తిగ అంతరించెను. పూర్వమువలె యిరుపక్షములవారును అన్యోన్యమైత్రితో మెలగుచుండిరి. ఒకసారికూడ హిందువులు డిక్రీని పంపిణిలో జెట్టకుండుటయే కాక, యట్టి కలంపుకూడ కలిగి యుండరైతి.

ఇట్లుండ 1922 వ సంవత్సరమున నుండల కాంగ్రెసు
సాయకులు కారాగృహమున నుండు సమయమున నెల్లూరునకు
వేటసేస్త్రీలును భాషాభావగాదు శ్రీమతి బ్రహ్మకోస్తుల లక్ష్మి
కరసమ్మగారు కాంగ్రెసువనికై నెల్లూరుకురాగా నెల్లూరునందు
హిందూమహమ్మదీయ శ్రీస్తవ మన స్పర్థలు కలవనియు
శ్రీస్తవరసమ్మగారి ఉపన్యాసముచేయునపుడు వెదిగి కాంతికి
గ్రంథము వాటిల్లునేనో యనిభీచి యేవిధమైన ఉత్సవములు
పెండ్లితీర్థము నవో, ఏనభలు గాని (స్థానిక స్వరూపాలనా
యూనీవర్సులుకు కూడ నన్వయించునట్లు) జరుగ నూడ నని,
ఉత్తర సెక్షన్లకుం బ్రహ్మశ్రీయును ప్రయోగించి, ఉత్తరన్యాస
మును బహిష్కరించిరి. ఈ ఉత్తరపును ధిక్కరించుటకై శ్రీ
ముతర ఊరికిఁబోయి ప్రకారం పంతులుగారి ప్రోత్సాహమున
ప్రభువందరి హిందూమహమ్మదీయ శ్రీస్తవ నాయకులకు యా
గ్యతీ సాహెబు (పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడు) ఆ గాసాహెబు
బుల్ రహీమాజ్ సాహెబు (పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు), పి.
త్తున్నయ్య (శ్రీస్తవపురపాలక సంఘాధ్యక్షుడు), తూము
బారు వెంకటేశ్వరాయ్య, అల్లారెడ్డి నుల్లూరుచెడ్డి (ప్రతి
శ్రీకాములు (కేర్తి మున్నగువారు చేరి ఒకటిహిందూసభను శ్రీ
ముతర జయచరణ స్వాస్థ్యరావు (మద్రాసు కానసనిర్మాణసభ్యులు)
గారి అధ్యక్షతవ్రంద జరిపిరి. ఈసభయందు అన్ని వర్ణములు కలు
లాడును చేర్చి తమ కేలాటి రీతివల, మనస్పర్థలు లేననియు,
ని సోలీసువారియు, మెజిస్ట్రేటువారి కిష్టములే యని గా భి
గోపన్యాసములు నొసంగిరి. వేటసేస్త్రీలుచరిత్ర లక్షమయి లని ఇం
దింది.

ఈ విధముగా 1983 సంవత్సరము అక్టోబరు 7, 8 తేదీల
 కరువు వివిధమైన కార్యక్రమాలు చేపట్టే కారణముగానే మేలగు
 మండలి, డిల్లీ క్యాంగ్రెసు ముగిసినవిమ్మల జిల్లా క్యాంగ్రెసువారు
 క్యాంగ్రెసుకీర్త్యము ననుకరించి, యజ్ఞమైన హిందూమతాన్ని
 కేవలకలహముల చేవిధమైన అవకాశము కలుగుతుంటున్న క్రొత్త
 ముఖపరిమళమును నియమించుకొని నెట్టెంచునెల వెంటకుగిరి
 ముందు బరిగిన జిల్లామహాభయం దిటి ఈ పరిస్థితినివేయము

జకరా నెలకోసా బున్నదనగా హిందువులకోందరు పూర్వపు అలవాటు ప్రకారము, పులి, సింహము మొదలగు వేడుకల వేసికొనుటకై డిప్యూటీ కలెక్టరుగారి ఉత్తరవుతోరి అట్టి పెట్టుకొనియెడిరి. ఇటువంటి కొంత పోలీసువారి ఆవనవజోక్యము ప్రారంభమైతేయుల తెలియుచున్నది. మహమ్మదీయవాంతుల కట్టిపడేవలె లేవన్నన, మఱికొందరి ఆక్షేపణలు అదరవునో ప్రోత్సహించునో వేషములకు ఉత్తరవులై నెన్నయిత్తకొని దని డిప్యూటీ కలెక్టరుగారగు శ్రీహరి వాయుకుగారి సిఫార్సు చేసిరి. అట్లే డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు కొందలు హిందూ మహమ్మదీయులకు విశిష్టతనీ వారి అర్హి ప్రామాణ్యమున కొరక మహమ్మదీయులకు విద్యావంతులను, మునిసిపల్ సమాధ్యక్షులు మహమ్మదీయులయందు విశేషము పలకుటచే గలిగినవారగు జకాబ్ యాబ్బాల్లీసా హెబు య. ఏ బి. యల్ గారు, హిందువులు పులి వేషము వేసుకొన్న తన కేమైనా ఆక్షేపణ వేసియు, ఈ వేషముల విషయమందు శ్రద్ధవహించియున్న మహమ్మదీయుల నడిగిన వాగు. ఈ సరియైన చెప్పి అమాలును వ్రాసి యిచ్చునగా అందు కొవ్వకొనక పోయిరట. హిందువులతో పలుకుటచే గలవారు ధనికులు నగు శ్రీయుత ప్రతి శ్రీరాముల తెట్టిగారు ఈ వేషములు వేసికొనుటలకు యేకధమై ఆల్టిమం జరుగదనియు తాను పూచీదండల సరియు వ్రాసియిచ్చిరి. ఇట్లు మరికొందరు హిందువులను వ్రాసియిచ్చిరి. డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు జకరా ప్రారంభమైనను నుండు హిందూమహమ్మదీయ మనస్సులకు కలవాములు నెల్లూవనందు కలుగును గాన వైవేషములు కొండవనియె, హిందూను కేలర వేషము వేసికొనినను శిఖరమువారి విభిన్నుడా పోనూడదనియు 144 నెక్కు క్రింద ఉత్తర వ్రాసిరి. పులి సింహము వేషములకు లై సెన్సుల నిరాకరించెను. మఱియు అట్టి వార్తలు కాంగ్రెసువారు, భిలాఫరువారు వేకిధనించి రాజీ పడెనవో తాను ఆ ఉత్తరవును కద్దువరుచుకొనెదననియు, హిందూ మహమ్మదీయులకు లీక్షమన మనస్సుల బండిపట్టు లో భిందరులను 144 నెక్కు ఉత్తరవు ఇచ్చితినియు చెప్పెను. అంత 80 మంది హిందువులు మరువాడద రుమున కాంగ్రెసు ఆఫీసుకు వచ్చి డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు చెప్పినవిషయములను కాంగ్రెసువాంతులతో చెప్పిరి. వారిసూచనలు వేసిరి. ఈ సందర్భమున వేషముల విషయ మొకంత చెప్పకలసి యున్నది.

వేదములు: — ఈ వేదములు (పురి, సింహము, తదితరములు) హిందూమతావస్థయందు మతాచారములకు వేదము అనవసరమైనను, మీదమిక్కిలి దుఃఖమును ముగగు మొహాకా దినములందు అభ్యసనముగను, నిష్కర్మములైనను కొద్దిసత్కర్మములనుండి ఈ పాఠములు హిందూమతావస్థయందు వేసికొనుచుండిరి. గ్రామము మోహతము పరిణామముగను హిందూమతము వేసికొనియుండిరి. ఈ వేదము వేయుటలో ఈ తాత్పర్యములకన్న, భక్తార్థము యితరముల వాటిని ముఖ్యోద్దేశములు యున్నవి. హిందువులలోను, మహమ్మదీయులలోను, కి, లేక 9 శతాబ్దము గల పాఠములకు హిందూమతము వేసికొని తమకు తెలిసిన హిందువుల యింటికి వెళ్లి, వాకియొద్ద బహుమతులు పొందుట కలదు. ఇందు బీదలే క్రొత్తదలకొని యుండురు. హిందువులు క్రమముగ మొహరమాదితరములందు వేదములు వేసికొనుట కదలిరి. తమ పండుగల యందు (వశరా) తాము యీ మూలమున కొంతభక్తార్థము వేసికొనుచుండిరి. కాని మహమ్మదీయులు అట్లంకపరమయ్యిరి. మొహరము దశరాపండుగ లొక్కమాత్రమయ్యుచు, హిందువులు వేదములు వేసికొని బహుమతుల తూర్పున నుండవచ్చుననియు, మహమ్మదీయులు బహుమతులదక్షిణతమ ప్రాంతములయందుండుటగను ఈ తత్వములను, ఆకాలమునను ఎట్టి కాంతి భంగము వాటిల్లలేదు. అనవసరమగు పోలీసువారి బొక్కములతోను, కాని హిందువులు మాత్రము కలకముల ఈ తత్వములనే నూనకొనిరి. ఒక నొక సమయమున స్త్రీయైతరముల ప్రభావు జిల్లా లెక్కయగు నందుసమయమున వేదములకు తత్వము వొంటి, తాను సమయముననుండి ఈ తత్వములను నడిపియుండెను. అప్పుడు నేలాటి గలభా జుగిదిగాదు. కాని ఎక్కడను వేసిమలయుద్ధ వేళములు వాయించు తలంపుతోనైన నుండలేదు.

మరల మొహము దశరాపండుగలు కలిసివచ్చుటచే
 మూడువత్సరములును దశరాయందు హింసపుటవేదములు వేయ
 రావని నిశ్చయించియుండుటయో, హిందువులు కథిత మానుకుం
 యొ సంతపించినది. ఈవత్సరము బంగోలు, ను దూత, మున్న
 ను పరిగ్రహతీతములందు పులివేదములు వేసికొనుచుండుటచే

తన, మొవరనూ, తళతా పడుగల వేరు వేరుగ వచ్చుటచేత,
కొందలు నూనూమ్మడిమిగులుల నంతోవనుతో నిప్పుకొను
టచేతను, ఈ ప్రపంచండును హిందువులు కలకనూల నిలిపి పూర్వత్ర
వధ్యధి పురి, సింహము. ఈ వృక్ష వేదములు వేసికొనుటకయి
కలవెట్టి ప్ర సెక్యులక ఆరి వేటుట తటసిందినది.

కాంగ్రెసువారు హిందూ మహమ్మదీయ సభ్యులను పెంపొందించుటకయి యొక ఉపసంఘమును ప్రకటించుచుండిరి. నైక ప్రాసేయుంటిమి. అట్లోబుకు మూసప్రారంభము నుండియు వారిని ప్రారంభించి జరుపుచుండగా వేనముగురించిన యాతగాదా కొండటివే ప్రాశ్నహించుచుటయు దివ్యుటికలెక్కడ కాంగ్రెసు భిలాభకుల వారలయొద్దకు పొందని చెప్పటయుకూడ తటస్థించినది. అంతట శ్రీయోతులు ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్య వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, ఖాజామోహిద్దీన్, రహీమ్ కుల్లా సాహెబు గార్లు యానినమునును పరిష్కరించుటకయి వెంటనే క్రద్దరించినది. మహమ్మదీయ ప్రముఖులగు యాన్వాలీ సాహెబు, అబ్దుల్ రహీమాక్, అబ్దుల్ అజీజ్ ఆగాసాహెబు గార్ల దగ్గరకు వెళ్లి, తాము హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనోపసంఘమునకై ప్రకటించుచుంటి మనియు చెప్పి వేనముల విషయము వారిఅభిప్రాయము వినిరి. అందుకువారు హిందువులు పులి వేనము వేసికొనుటకు తమకేమి అధ్యంతరము లేదనియు, మహమ్మదీయలలో వేనములు వేసికొనువారి అభిప్రాయము తెలియదనియు కావున 80 మంది మహమ్మదీయలను 80 హిందువులను చేర్చి చర్చించుట బాగుండు నని చెప్పి మహమ్మదీయల చేర్చు నూచించిరి. ఆవైన ఒక నాటి సాయంత్రము మీసభ జరిగెను. దానికి హిందువులపక్షమున శ్రీయోతులు ఆమందగ్ల కృష్ణరావు, ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్య, తూజులూరిశివరామయ్య ప్రతి శ్రీరామయ్య క్రేష్టి, ఇంగున శ్రీకృష్ణయ్య, వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య మున్నగువారను, మహమ్మదీయల తరపున యాన్వాలీ, అబ్దుల్ అజీజ్, అబ్దుల్ రహీమాక్, రహీమ్ కుల్లా, ఖాజామోహిద్దీన్ మొదలగువారను వచ్చియుండిరి. కొంతచర్చ జరిగియాన్వాలీ సాహెబు గారు మహమ్మదీయ లంకరిపక్షమున తా మెద్దరము మాట్లాడుటకు సిగ్గులేదనియు, తను మాటలు అందరు వినినరనెడి సమ్మతము లేదనియు, కావున హిందూ మహమ్మదీయ సభలు ప్రత్యేకముగ గావించి, ప్రతియొకపక్షమువారును 10 మంది ప్రతినిధుల నెన్నుకొని, యొక యుపసంఘ మేర్పంచి అట్టిసంఘ మీ విషయముల తర్చించుట యొక్క మర చెప్పగా దాని కిరువురు సమ్మతించిరి. ఆ విషయంబు రెండు దినములముందు మహమ్మదీయసభజరిగి అందు 10 ప్రతినిధుల నెన్నుకొనిరి. కాని పూర్వము రాజీకై ప్రకటించు చేయుటం దిన ముఖ్యతాయవలంబు యాన్వాలీ సాహెబు, ఆగాసాహెబు, అబ్దుల్ రహీమాక్ (పురస్కార సంఘసభ్యులు) అబ్దుల్ అజీజ్ గార్లెవ్వరును ఆ సంఘమున తేరయిరి. హిందువులపక్షమున అజీజ్ కరము శ్రీయోతులు ప్రతి శ్రీరామయ్య క్రేష్టి, లిక్కనరపు రామిరెడ్డి, కె. వి. రాఘవాచార్యులు, ఇంగున శ్రీకృష్ణయ్య, వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, నెల్లూరు రాఘవులు వాయగడ మున్నగువారలు ఎక్కుకొనుటయిరి.

అంత 17 లేది మహమ్మదీయ ప్రతినిధులు కొంతటి
17 లేది సాయంకాలము రహీమాన్ సరిఫ్, మున్నగువారు
కాంగ్రెసు అసెంబ్లీ వచ్చియుండి, శ్రీమతులు జి. రాఘవయ్య
పేరుంటి వేంకటసుబ్బయ్య గార్లతో ప్రస్తుత వివాదములను
మూచ్చటించుచు దీక్షిణి అమలుజూ వెట్టుమని మరల హిందు
త్వము చేకూరుచేసి దీక్షిణి కలెక్టరు కచ్చేరిలో బాధించేసిన
మహమ్మదీయులు త్వస్తిరదేదనియు వేమముల కథ్యంశరమయ్య
ను చెప్పటలేదనియు చెప్పిరి. అంత కాంగ్రెసువారు దీక్షిణి
కలెక్టరుయొద్ద బాధించుటకు వీలులేదనియు ఇతరులు అట్లు
చేయుట కొప్పుకొనదనియు చెప్పిరి. కాని హిందువు లెవ్వరును
మనీషులయెడల మేళనము కాయించుటలేదని తదనియు
కూడ తెల్పిరి. అయినను ఆరాత్రి కలకములు ప్రారంభదినము
గాన బహారనందు కొంత తొందరము కలహములు జరుగునని
నదంతయుంటి యుండుటచే అట్టి సాధ్యమగునంతవరకు
మాన్యుటై మహమ్మదీయ ప్రతినిధులలో రహీమాన్ సరిఫ్
గాను, శ్రీమతులు పేరుంటి వేంకటసుబ్బయ్య వెన్నుల
కంటి రాఘవయ్య, కాళ్ళపల్లి రామసుబ్బయ్యగార్లు కలిసి
బహారను వెల్లిరి. అప్పటికి సెద్దబహారనంజేమియు కలకములు
లేమింకేనీయు మూలపేటయందు కొంత జల్లి రేగింది విని
వీరందరు ఆగ్రహేకమగు జరి అచ్చటికి వీర వెళ్ళునకి కొం
దరు పంచములు (మూడగులు) కలకములు మేళనతో తీసికొన
నచ్చుచుండగా మహమ్మదీయులు పంచములవెంటి కొట్టుటయు
పోలీసువారు దానిని నివారించుటయు మూడిది సమీపమున

రాధుకయ్య, వెంకటసుబ్బయ్యగారు విషయము ప్రార్థి విచారించి మహమ్మదీయుల తప్పుని తేల్చుకొని రహిమాత్ మదీన్ అచ్చుకుండిన మహమ్మదీయులను అక్రమముచేసినవారిని దండించి అట్లు అల్లరిచేయుట తప్పుని తేల్చుకొట్టిరి. కాంతకరవిధి ఇంతలో బహువం దిరుపక్షముల వారను పోరాడుటకు కట్టలలో సిద్ధముగ నుండిరి. ఈ కలహమునకు కారణము ఈ క్రింద వివరించుచున్నాము.

16 తేది రాత్రి 5 లేక 6 హిందువుల వేషములు ప్రభుత్వప్రతినిధులను లోబడి చేసికొని మామూలు ప్రకారము మసీదుల నుంచి యిరువైపుల 50 గజముల దూరములోవున్న మేళవాయిద్యముల నిలుపుచు పోలీసుస్టేషను యొద్ద మేళము కప్పెట్లు వాయింపుచుండగా మహమ్మదీయులు కొందరు వారి పైబడి కొట్టిరి. అప్పుడు పోలీసు వారుండియు కలహములు నిలుపుట కయినను ప్రయత్నింపలేదు. సాయమునకు కూడ రారయిరి. పోలీసు స్టేషను కిరువైపునకు వచ్చియు కలిసి అది ప్రభుత్వము నిజమిచ్చిన దూరమునకు మించియుండుటచే, యిరువైపులవారును అవాదగ అచ్చుల మేళము కప్పెట్లు వాయింపుచు అలవాటుగ నుండెను. వేషములు వేయువారు, అలవాటు పోలీసు ఉద్యోగములయొద్ద అది బహుళముల పొందుచుండి మామూలుకూడ కలరు. అవాదక కనుగొని దసరా ప్రారంభించినది మొదలు హిందువులు తమ వాయిద్యములను పోలీసు స్టేషనుయొద్ద వాయింపుచుండిరి. కాని అక్షేపించినవారు గానూ, ఇట్టి సమయమున మహమ్మదీయులు హిందువులను కొట్టుట కొంత అక్రమముగ నుండును. అకారణముచే మరునాడు 17 తేది సాయంత్రము హిందువులు తమ మామూలు సమీపించి పోలీసు స్టేషనుయొద్ద మేళము వాయిద్యములను వాయింపుచున్నారని ధ్వజమెత్తెను. మహమ్మదీయులు వారి నిర్భయము చేపుచు ఉత్సవము నెదిరించుచుచెప్పిరి. అంతకాలముఖిలాఫతులవారు మహమ్మదీయుల కాంతకర 'మీరు చెప్పుచున్నార గాన మే మీ నిజము విన్నవించుచున్నా ము' మాట యిచ్చిరి. హిందువులయొద్దకు వెళ్లి వారిని కూడ సమాధానపరచుటకై యొక చిన్న ఉపన్యాసమిచ్చుచుండగా పోలీసు కరీకోర్ యినస్పెక్టరుగారు వచ్చి పోలీసుస్టేషనుయొద్ద కప్పెట్లు వస్తే రాలు వాయింపుచుండని యత్నపు చేసెను. అప్పుడు రాధుకయ్యగారు హిందూమహమ్మదీయులు ఒకటైయు క్రింద సమాధాన పడిరియు, పోలీసుకారీ విధమున అనవరముగ ప్రవర్తించుట విశమత్యమునకు భంగకరమని చెప్పిరి. కరీకోర్ యినస్పెక్టరుగారు హిందువుల, పోలీసుస్టేషనుయొద్ద వాయింపుకొనెడి మాటలను అంగీకరించిరి. కాంతకరకరణని తమకు లోటుచుచే యిట్టి ఉత్తర వ్రాసెడిని. హిందువుల మాటల విషయమై ద్రోహ ప్రాసెడను. హిందువులు ఉత్తర సర్దికమించినచో అరెస్టు చేయవలసియుండునని చెప్పి, తప్పెట్లు వాయింపుచువారిని తమస్వాధీనము చేసికొనిరి. ఉత్సవమును హిందువుల చటనమున విరమించుకొని వెళ్లిరి. అకాత్రి యిరువైపుల వారును పోకటనముకయి యేర్పాటు చేసికొని యుండిరి. కాని కాంగ్రెసువారివలన అది విరమించబడెను.

ప్రకాశంపంతులు, యాకూబ్ హుసేన్ గార్లు మరునాడు కలహములు హెచ్చుననెడిభయము హెచ్చెను. ఆరాత్రి 1 గంటకు, వెన్నెలకంటి రాధుకయ్యగారు శ్రీయుగ కుటుంబులకు ప్రకాశంపంతులు యాకూబ్ హుసేన్ గార్లకు, తంజినామిరి. తంజి అలస్యముగ వేరుచేసి 18 తేది రాత్రి మొయిలలో నెల్లూరికివచ్చిరి. యాకూబ్ హుసేన్ గారు హబిబుల్లా సాహెబుగారి గృహమున బసచేసెను. నాయకు లిరువురును 19 తేది ఉదయము మొదలుపెడిన మంత్రయను, 20 తేది కూడ, హిందూమహమ్మదీయుల నాయకము లేర్పబడిరి. ఈ సమావేశము నకు పూర్వము ప్రతినిధులుగ నుండిన యాహ్మద్ సాహెబుగార్లు స్వయంక రాలేదు. రాజీప్రయత్నములు ప్రారంభమయినది. ప్రకాశంపంతులు యాకూబ్ హుసేన్ గార్లు ఈ కథగాదాల నూర్చి ఉపన్యాసమునెచ్చిరి.

రాజీప్రయత్నములు హిందువులు డిగ్రీ రద్దుపరచుకొని, అన్ని వేళలయందు మేళవాయిద్యములు నిలుపుట కంగీకరించుచు డిప్యూటీ కలెక్టరు యెదుట డిగ్రీ రద్దుపరచుకొనుట కంగీకరించి, పులి, సింహము మున్నగు వేషములు వేసికొనుటకు, పోలీసుస్టేషనుయొద్ద మేళము వాయింపుచుటకు, మొహరం, దశరా పండుగలయందు కొడ ఖిరంవారికి, యితర అన్ని పండుగలయందు (యితరముల ముల యందు సహా) మేళము వాయింపుచుకొనుటకు మహమ్మదీయుల నిర్భయతనము చేయబడదని కోరిరి. ఇందుకు మహమ్మదీయులు సమ్మతించలేదు. "పులి సింహములు హిందువులు వేసికొనకూడ

దు. మొహరంతో బహుళ వీధి ముహూర్తండు మైశ్వరము. మూలపేట మొదలు నంత పేటవరకును, వివాహసంబంధమైన ఉత్సవములో గాని, దేవుని ఉర్రేగింపులుగాని 10 కోటానరకును (మొహరం 10 కోటాలు) జరుకకూడని పోలీసుస్టేషను యొద్ద తప్పెట్లువస్తేరా వాయిద్యములు వాయింపుచు. ఖిరంవారి వీధిపండా వేల్చుచున్న" అని మహమ్మదీయులు తెలిపిరి. బహువంతు మూలపేటమొదలు నంత పేటవరకును వసించువారు రెండరును హిందువులే గలరు. మూడు వసించువారు, ఒకటిరెండు మహమ్మదీయుగృహములు లేవు ఈ కుటుంబమైశ్వరము మహిమ మహమ్మదీయగృహములు లేకుండుటచే హిందువులవరకులకు సమ్మతి చేతను. అంతటి యాకూబ్ హుసేన్ గారు మొహరం పండుగయందు మహమ్మదీయులు వేషములు వేసుకొనుట మాన్యుచు నిలు, నిజమగుభక్తి పరుడైన మహమ్మదీయుడైతే వానిని ప్రోత్సహించుచు, చెప్పి, అట్టివానిని విరమి పుడచుకోరిరి. కాని మహమ్మదీయులు లిండుకు సమ్మతించలేదు. 5, 6 గుల్లవిషయములయందు మాత్ర మిరువైపులవారి కంగీకారము నుదిరిపిరి. అనాటి కాత్రిమాత్రము హిందువులు పోలీసుస్టేషనుయొద్ద మేళములు వాయింపుచున్నవచ్చునని మహమ్మదీయులు, నాయకులు ప్రార్థనామీద అంగీకరించిరి. ఉత్సవములో కూడ నుండుటకయి మహమ్మదీయులుకూడ నొప్పుకొనిరి. విజయదశమి నాడురాత్రి కలకలల యువనములు శ్రీ యుగ ప్రకాశంపంతులు యాకూబ్ హుసేన్ గార్ల యాజమాన్యమున ప్రారంభమయెను. వాగ్దానముచేసిన మహమ్మదీయ యజమాను లేత్వరను ఉత్సవములో రాలేదు. పోలీసుస్టేషనుయొద్దకు వచ్చునరీతి మరల యనస్పెక్టరు ప్రభుత్వమై స్టేషనుయొద్ద మేళములనిలుపుచున్నారని కోరెను. ఇందుకు వెన్నెలకంటి రాధుకయ్యగారు మహమ్మదీయులు ఒప్పుకొనిన విషయమును చెప్పి కలహములు లేదని నడిచెను. ఉత్తరపు తనది కాదనియు, డిప్యూటీ కలెక్టరు గారిచ్చిన 144 సెక్షను చలాయించుచున్నామనియు పోలీసు యినస్పెక్టరు చెప్పెను. అప్పుడు వారికిపురి యీ సంభాషణ జరిగెను.

రాధుకయ్యగారు:— డిప్యూటీ కలెక్టరుగారి ఉత్తరువు విజయదశమి నాటితో వెళ్లిపోయినదే ఏల యాజమానుగా ఉత్తరపు నాకువచ్చెదరు.

ఇనస్పెక్టరు:— ఉత్తరపు అయిపోయినది వాస్తవము. అల్లరిభయమున దీని నాపుచున్నాను. మీరు దీని సర్దికమించినచో ఉత్సవము ఏర్పాటు చేసినవారిని అరెస్టు చేసెదను.

రాధుకయ్య:— దీనివలన వివాదములు పెరుగుట కనకాశము కలుగును.

ఇ:—మీరే కాంగ్రెసువారు యెట్లు చెందుచున్నార.

రా:—మీరు యెట్లు ప్రవర్తించినందులకు దీనిభాగ్యత మీరే యానభించవలసియుండును. దీనివలన కలకలంబు అకాత్రికి మీరే కారణముగ నుండవలసి యుండును.

ఇ:—ఈభాగ్యతను నేనే వహించెదను.

పోలీసు టువైకవద్ద మేళము కప్పెట్లు వాయింపుచేత ఉత్సవమును జరిపిరి. ఆరాత్రి మరేమి అల్లరులు జరుగలేదు. మరల నాయకులు ప్రకాశం, యాకూబ్ హుసేన్ గార్లు 20 వ తేది రాజీప్రయత్నము సలిపిరి. వారు 21 తేది మధ్యాహ్నము మద్రాసుకు వెళ్లిరి.

మహమ్మదు జన్మదిన మహోత్సవము

అజురనాడురాత్రి, మహమ్మదుగారి జన్మదినమహోత్సవమున గంధము ఉత్సవము, జరిపిరి. మహమ్మదీయ సోదరులు కాంగ్రెసువారిని హిందువులనుకూడ అహ్వానించిరి. కాంగ్రెసువారు మహమ్మదీయులు కూడ పోలీసుస్టేషనుయొద్ద మేళములు వస్తే రాలు నిలుపుటకును, వచ్చెదరుకరి. అందుకు మహమ్మదీయులు సమ్మతించిరి. శ్రీ యుగము వెన్నెలకంటి రాధుకయ్య, గుంటూరు వెంకటసుబ్బయ్య, రామసుబ్బయ్య మున్నగు వారును ఉత్సవము వెంటవెళ్లిరి. ఉత్సవము కొనరకు కాంతముగ జరిగెను. కాని మరలినప్పుడు మాత్రము ఒకవర్తకుని యింట తమ కుమార్తెను నిషేధకార్యమును చేసికొనుచు, యెట్టిలో మేళము వాయింపుచుండ, ఆ వైక్యనియింటిలో ప్రవేశించి, అర్ధరాత్రివేళ, మసీదు కెదురుగా మేళము వాయింపుచున్నా వాయని, ఒక ముగిలవైక్యని కొందరు మహమ్మదీయుల యాకులు, చేయివాచునట్లు కట్టెలతోకొట్టిరి. వైక్యనికి మంచిగాయములు లికినవి. పోలీసుస్టేషను 10 గజములదూరములోనుండినను, వారు విచారించలేదు. ఆ సమయమున చాలాబొద్దుపోయి యుండుటచే కాంగ్రెసువారును అత్యవసరము లేదు. ఈ అక్రమములకు హిందువులు మిగుల కోపపరులై యున్నార. ఇకముందు పరిస్థితు లెట్లు మారునో ఊహించుటకు వీలులేదు.

వై నందర్యములు చనినవారికి పోలీసువారి అక్రమ ప్రవర్తనము అనవరం ప్రవేశమును, అకాత్రియు, బోధకడ గలదు. కలహము జరుగునని భయంతు యుండినను తగినంత వివర్య పోలీసువారిని గాని, యితరవిధములైన సాధనములను జాగ్రత్తలో ముందు వీక్షించి యుండినందుకరి. ఇక డిప్యూటీ కలెక్టరు 144 సెక్షను క్రింద నిషేధించుచు యిచ్చిన ఉత్తరువు మిగుల అన్యాయమున కలయచున్నాము. కాంగ్రెసువారియొద్దకు, వై నన్నుకోరికలు హిందువులను వెళ్లమని చెప్పుటలో వీర్యముదేశమేమి, ఖిరంవారి కిధియందు దశరాతో ఉత్సవములు పోకూడదని నిషేధించుట చాల అన్యాయము. ఇట్టివైర్తరువును మహమ్మదీయులుకూడ కోరియుండలేదని తెలియుచున్నది. ఈవిధియందు మహమ్మదీయుల మనీయండిన, ప్రార్థనచేయునలమునకు, కోర్టుకు 50 గజములు గలరు. హిందువులు మేళములు కప్పెట్లు వస్తే రాలు వాయింపుచు అలవాటు నిలుపుచునే యుండిరి. ఈ చర్యను తప్పు పరిమొక మహమ్మదీయ గృహముగాని ఈవిధి నుండులేదు. ఈవిధినితలలో అపిధి నుండే దశరాలోని మేళములు నిషేధించుటలో వీరి ఉద్దేశము తెలియదు. మరేయి అల్లరిజరుగునాడు డిప్యూటీ కలెక్టరు గారు గ్రామమున లేరు. అల్లరులు జరుగునని ముందు తెలిసినను పోలీసుజిల్లానూపరింటెంజెంటుగారు కూడ ఆసలమునకేరాలేదు.

17-వ తేదిరాత్రి కట్టకడపట మేజిస్ట్రేటు భావాభాగ్ గారు ఉత్సవము దగ్గలకు మాత్రము వచ్చిరి. వైక్యతాంతముజట్టి మాపురమునందలి హిందూమహమ్మదీయ వివాదములు శ్రేష్ఠముగ నెల్లరు గ్రహించెదరు గాక. హిందూమహమ్మదీయ కాంగ్రెసువారు కులు కొంతకాల మిటనండి ప్రయత్నించినచో హిందూ మహమ్మదీయ మనస్సులకు అంతరింపగలవు. వీనిని అంతర్యముగ పోతనహించువారి మాటలను నమ్మకుండ నుండగలరు.

చెన్నపురి బహుధరలు

నవంబరు 5-వ తేది సోమవారము

(1) ధాన్యములు			
నవరాలు	చా 1-1	రు 45.0-0	మొదలు 55.0-0 నలుగు
దియ్య	బస్తా	మొదలు.	నరశ:
కుసుమ	చెనాటి	చ 45 గలది	రు 18.0-0 18.4.0
నెల్లూరి	,, డిటా	,,	15.4-0 15.8.0
డిల్లి	,, డిటా	,,	15.8-0 16.0.0
రాగులు	చా. 164 బస్తా 1-1	,,	8.8.0
నవ్వులు	,,	,,	28.0-0 24.0.0
(2) వస్తు ధాన్యములు			
కందులు	బస్తా 1-1 208	చ.	12.0-0 రు 18.4-0
నెనగలు	,, డిటా	,,	10.8-0 10.12.0
నెనలు	,, డిటా	,,	12.4-0 12.12.0
మినుములు	,, డిటా	,,	18.0-0 18.12.0
ఉలవలు	,, డిటా 164	,,	7.4-0 7.8.0
(3) నూనె వస్తువులు			
నవ్వులనూనె	చా 1-1	రు 180.0-0	185.0-0
నెయ్యి	చ 1-1	,, 14.0-0	26.0-0
కొండాపురం నెయ్యి	చా 1-1	రు 64.0-0	66.0-0
యితర ప్రదేశము	,,	,, 60.0-0	62.0-0
నెయ్యి	చా 1-1	రు 148	మి.న.నూనె 146
అనుదము నూనె	చా 1-1	రు	145.0-0
(4) చిల్లర వస్తువులు			
చాయకనుపు	చా 1-1	రు 280.0-0	285.0-0
కూరకనుపు	,,	రు 215.0-0	220.0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు)	చా 1-1	రు 90.0-0	105.0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు	చా 1-1	రు 40,	45
కాళసానీ పాయకట్టు	,,	రు	60,65
బెల్లము	చా 1-1	రు 40.0-0	50.0-0
చింతపండు	చా 1-1	రు 35.0-0	45.0-0
(5) ఇనుము			
పట్టాలు రథం	చా 1-1	రు 34.0-0	35.0-0
చదరం	,,	రు 25.0-0	38.0-0
రవుండు	,,	రు 39.0-0	50.0-0
(6) లోహములు			
కెండి 100 కులంకు		రు 78.0-0	82.8-0
బంగారము, కులము 1-1		రు 24.8-0	25.0-0
నగరము 1-1		రు 15.15.9	
ఇత్తడి	చా 1-1	రు 290.0-0	295.0-0
రాగి డిటా		రు 840.0-0	845.0-0
అస్కా చెక్కర	చా 1-1	రు 45.4-0	45.8.0
(7) రంగులు ఆలిబైరు			
ఆవుకప్పుడు	20 డిగ్రీలు	రు	140.0-0
లొట్టికప్పుడు	డిటా	రు	డిటా

మై 8 ని ఏక కాలమును కొనినవారికి 8-120 లకు పరిమితము
 3-ము ర్షేద్వ గంధముండలి, పెరిదేపి. (నెల్లూరు జిల్లా

స్థానిక వార్తలు

పోస్టాఫీసు సెలవు:—బుధవారం 7, శనంబు, తిహలి పండుగ అగుటచే పోస్టాఫీసుకు సెలవు నొసంగబడినది. దివారము వాడుకలనే ప జరుగును.

శ్రీపుండలీక వరదసభ:—చెన్నపురి గోవిందప్ప కాయనిపిది 62వ నెం. ఉమ్మడి రామస్వామిశాస్త్రి గురుశామిశాస్త్రి పంపినారి. కార్యాలయమునందు బ్రహ్మశ్రీ పి. కృష్ణచార్యుల పన మధ్యధానకల్యాణము అయ్యేవారికి భాగాలతోపాటు 5-11-28 గ్రామవారం రాత్రి 9 కుంబులకు జరుగుతును. భక్తకరులందరూ శ్రేయ ప్రార్థకులు.

చెన్నపురి ఆయుర్వేద ప్రచారిణీ సభ:—ఈంబరు 6వ తేదీ, మంగళవారమునాడు శ్రీ ధ్యంతరి జాంతి పండుగమున మదరాసు ఆయుర్వేద కళాశాల ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు కళాశాల నుండి ఉదయం 8 గంటలకు శ్రీ సన్మంగళి గ్రామ తీర్థి, సామంతం రంగం సభి తీర్థమునకు వెళ్ళుటకు అభిమాను ఎల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థకులు.

భీంకల మహిళాసమాజము:—తల్పేబుధవారమునాడు శనంబు 7వ తేదీన గోఖలే హాల్లో సి.సి. రామస్వామి అవ్వగారి అధ్యక్షతన భారత స్త్రీలకు గల యెన్నికలవాళ్ళను గూర్చియు భారతసోదరీయము వ్యవస్థ ముంజై యిచ్చు ప్రభుత్వ పట్టణగూర్చియు తెలియబడుటకై యొకసారి సభ జరుగును. వారిసహాయము లేనిది వ్యవస్థ ప్రాప్తి దూరమగును. వారోసంగ ప్రభుత్వ పట్టణ భారతచారిత్రమునందు ప్రశంసార్హులగు విషయము. తేజమునందు వారు నవీం శపలిన స్థానమున వారు తిరిగి కచ్చుచున్నారని తెలియజేయుచున్నది.

సోదరి నమ్మలక్ష్మి పి. ఎ., డాక్టర్ ముద్దులక్ష్మి అమ్మ, మిస్. కల్లుమర్తి ఎం. ఎ. శ్రీమతి జేదనామ, శ్రీమతి ముల్లారాయని పి. ఎ. గార్లు సభిగా సహకరించుటకు కోరబడిరి. మరియూ డాక్టరు కడిసగారి భార్య, అంబిసెంటుగారు, విచ్చేయుదురు.

డాక్టరు నరేశ మొదల్యారుగారి యూరేగింపు మహోత్సవము:—నిన్నటిరాత్రి 8 గంటలకు టిక్డికేసులో పీఠరాధుర మొదలపిదిని మదరాసు కావనభ ఎన్నికలలో అభ్యర్థియైనాడు గాంచినది డాక్టరు నరేశ మొదల్యారుగారి మోటారుబండిలో బ్యాంకు వాద్యములతో ఊరేగింది. నరేశ మొదల్యారుగారు పూలహారములతో కప్పండి. వీరి మంగళహారతుల కొండకు ఇచ్చిరి. కొండకు కొచ్చిరి కాయలను గొట్టి విడుదలించి. నరేశ మొదల్యారుగారి తేయి అనుభవము మిన్నంటింది. బాణసంచాలనుగూడ విసోదముగ గార్చిరి. ఇది ఇట్లుండ మదనగోపాలనాయుడుగారు సూడ నరేశ మొదల్యారుగారి క్రక్కన మార్పుండి ఊరేగిరి. ఈయనూడ పూలహారములతో కప్పండి. కాని మొగముమూతము విచారముతో గూడుకొన్నట్లులనే విన్నవించి. వీరితోబాటు రంగ రామానుజం, కిక్కరాశి మొదలీయూరుగారుగూడ మోటారు బండిలో గూడుండి ఊరేగి. వీరిగూడ పుష్పమాలంకృతులను తేసి.

శాంతిభంగము - పోలీసువారు ఆయుధసహితమై వచ్చుట:—నిన్న సాయంత్రము, తిరు. రిక్కిడి పోస్టు క్లబ్ వీధిలోనున్న నవీమణిద్దర నామ్మదేయలలో రెండుకుతుమల వారికి దెబ్బలు జరిగింది. హైకోర్టువారి కత్తె శ్రీ ప్రకారము వారిను నామ్మదేయలలో ఆనునీయకు రిసీదగా పని తేయుచున్నార. అతనికి ప్రకటనముగా, ఎం. నామ్మదేయల నామ్మదేయ, వే. రంగం, ము. 11 మందియు నొక పక్షముగా నేర్పడి తరచుగా అల్లరులు చేయుచుండినట్లు తెలియబున్నది. నిన్న సాయంత్రము ప్రార్థనకై యెల్లరు మనీయందు నిద్దముగా నుండగా వెళ్ళు మంది మనీయందు గుమికూడి కల్లుత్రు తేయ దొడగి. వారు మరువాక్యములచే తమ ప్రతిఘటన నిందించి యెరుక్కొనసాగిరి. సంగతి బాగులేదనుటచే పోలీసువారిని పిలిపించబడినట్లు. ఇది తెల్పెట్లరు మాను గారును, ఇరువురు శాశ్వతమున కచ్చిరతుకథలు కల్లుత, ఆయుధసహితమై

తచ్చిన రిల్యుపోలీసు గూడుములను జనమునకేరము యధీనము నందుంచుకొనిరి. ఇప్పటిని ఆఫీసును పోలీసులందరూబ్రాహ్మణులు న్నుది. నేటి ఉదయము మానుగారికి మిగ, శివు వెనీదెన్ని మేజస్ట్రేటుగారు, ఎం. ఎ. పే. కుమార్తె ముగ్గురు గి. వెం. పాలాము నామిడువై ఇరిగలు 11 మందివై 144 కక్షను ముద్రాగింది, మనీయందుములను చేయిచేసికొనగూడదని ఆజ్ఞాపించి.

మిత్రపానసభ:—హిందూ క్రైస్తవ సంఘంభ్యులు నిన్న సాయంత్రము టౌనరెవెన్యూ హాల్ నందు సభ తేసి. కొన్ని ఉపన్యాసములు, పాటలు, బ్రెయిలులూని కొన్ని భాగముల తర నము జరిగిరి. కొంత ధనమును కనుగొనెడిరి. హాంబర్. వెనీదెం వ్వి మేజస్ట్రేటుగారు పి. ఎ. ఎస్. కుమార్తె ముగ్గురు సభా సందర్భమున పిల్లలను మి. కామయ పంపివెట్టిరి. ఆరవ దేను గారు సభకు గాతీకుండుటచే మిస్. మాక్ నాయురు దొ. పానిగారు సభాభ్యుత్సాహ కహించిరి.

మిస్. మానుగారు ఉపన్యాసించుచు. ఆమెగారు తేజము నందు ఆచరణయందున్న మద్యపాన సేవేయగూర్చి ముద్రాపించిరి. ఆచరణ శ్రీ సమాజములు మిత్రపానముగూర్చి చేసి ప్రచారము కల్పి. ప్రభుత్వమువారు మద్యపాన సేవేయ భాగమును ఆరకు అరువులు కలకాశము గలిగింది ఆమెవైపును మద్యపాన సేవేయములను కార్మి. లకు ఎ. త. లాభముగా నుండజో ఆమె తెలియబరచు. పిదప రెవరెండు జె. ఎ. కుమారుగారు ఉపన్యాసము రిచ్చినంతమార్తము. పని కాసేదయియు, కార్యచరణము కకు గడంగనలెందియు, తెప్పిరి ఆమెకాలో ప్ర. క. తెల్లరు కోరుటచే అట్టి కా స న ము ఆ ము ఆ జరగబడిన. ప్ర. కు దానికి తగింట్లు. విద్యార్థులు లగుటచే నట్టి కానాయు గాతీతని ప్రభుత్వమున గోరిరి మద్యపానమును దురభ్యాసము పోగొట్టకలెనన బాణరకు విద్యార్థులము జేయించకలెన, అందుకుల చాలాభయములను. ఆ. తే. కాని బాగుపోతును మం దలించి తిరిగి మిత్రపానసంఘమున చేర్చుకొనినవో లాభముండదు. మిత్రపానము గూర్చి ప్రభుత్వమున బాణరకు బోధజేయవలెను పి మ్మట వెడ్లకానికి తెప్పరచును. అంతక. తె. నెమ్మ. కగా మద్య పానసేవేయ భాగములను గానింపును ఆ. దో. క. గలిగింది, తే. ముగిడు పాంథు కాభివృద్ధి తేయిరని జె ఆయన తెల్పిరి.

ఆంధ్ర దేశ హిందీభాషాభిమానుల ప్రథమసమావేశము

శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారి రధ్యత వహించెదరు

కాకినాడలో ఈనెల 12, 13 తేదీనకు సభ జరుగును

ఈ సమావేశము గోదావరిజిల్లా హిందీప్రచారకమితి యజమాన్యమున శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారియొద్ద గారి అధ్యక్షతన కాకినాడలో ఈనెల 12, 13 తేదీనకు జరుగును 11 వ తేదీన రిక్కిడు కాంగ్రెసుసంఘసభ కాశీ నాడలో జరుగవై ముందుకుచేత అధ్యక్షులయొక్కయు, రిడరర్ భాషాభిమానులయొక్కయు సదుపాయము యొందించి ఈ సమావేశము రామ పేం. కరెరములాగాక కాకినాడలో జరుగి యెల్ల విన్నాడుచేయవలెనది. ఇది వరక 81-10-28 తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటించబడిన కార్యక్రమమును, దివెంబు నెలలో కాశీనాడలో జరుగవచ్చు అభిలషిత హిందీసాహిత్య సమ్మేళనమును ఆంధ్రదేశమునండి ప్రతినిధుల బ ప్రవినయ మునుసూచియు, యొందించుదును. సభ 12 వ తేదీన ఉద్యా కామ 8 గంటలకు ప్రారంభించునను బరయు. భోజనము ఉంతము. గూడు చేయబడినది హిందీప్రచారకమితి, భాషాభిమానులకు తప్పక దయచేసి సభ జయ్యదనము సెర వేర్చెదరుగాక యని కోరుచున్నాము.

ఇట్లు, గుర్తుండినల వెంకటాచార్యుల నుబ్బారావు, పండిరి మల్లిఖార్జునరావు, కాకినాడ } నాగి సత్యనారాయణ, 4-11-28. } నాళం జగ్గారావు.

ఆంధ్ర గాయకులగానసభ

ఆంధ్ర సభాభవనమున నవంబరునెల 6వ తేదీన జరుగును

చెన్నపురి ఆంధ్ర సమాజములయొక్క. ఆదరణకైంద జాతీ టవున్ ప్రాన్సిస్ కో. సెఫ్ వీడియో చెన్నపురి ఆంధ్ర సభాభవన మున ఈ నవంబరునెల 6వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు ఆంధ్రదేశ సుప్రసిద్ధ సంగీతవిద్వాన్ బందరు పుర వాస్తవ్యులు శ్రీయుత గరికపర్తి కోటయ్యదేవగారి పుత్రులు విరంజీపులు పాపయ్యదేవ సుబ్రహ్మణ్యదేవర సోదరుల వేణుగాన పీడిల్ వాద్యముల సభ జరుగును. సంగీతవిద్య పీఠ వంశ పారంపర్యపు మాట్లాడుటచేతనే వీరికి సంగీత విద్య అతిబాల్యముననే ప్రశంసాపాత్రముగ నలవడినది. ఈ సోదరద్వయమున అగ్రజుడు వేణుగానమును, కనిమ్మడు పీడిలు వాద్యమును జనరంజకముగ వాయింది పలువురు వాక్కితాత్మ్య విద్వాంసుల ప్రశంసకు బాతులైరి. సంగీతవిద్వాన్ల మనదగు దక్షిణదేశమున దిగ్విప్లవకర్త గల దిగ్భటుల్య సంగీతవిద్వాం మలమధ్య చిన్నవయసు గల ఆంధ్రయువకులు తమ పాండిత్య విభవముచే మెప్పించుట చెన్నపురి వాస్తవ్య లగు ఆంధ్రులకే కాక సమస్తాంధ్రలోకమునకును సుస్థిరకర్త లభించుటయేగదా! వారికి సన్మానగౌరవముల గలిగించి, వారి కీర్తిని చెన్న నగరమున సుస్థాపితము జేయు బాధ్యత చెన్న నగర ఆంధ్రయువకులు దున్నందున ఆంధ్ర సమాజము లందరు ఈ గానప్రదర్శన సభకు విచ్చేసి గోమలమున గోపికల మనంబుల గరగించిన గోపాలబాలిని వేణుగాన మాధుర్యమును స్ఫురింపజేయాలని ఈ యువకుల వేణుగానామృతమును గ్రోలి వారల వారీర్యునించి ప్రోత్సాహ మె నెంక ప్రార్థకులు.

టిక్కెట్లు లేవు. ఎల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థకులు.

ఇట్లు : పేరి నారాయణమూర్తి కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావు బచ్చు పాపయ్య శ్రేష్ఠి పింజల సుబ్రహ్మణ్యం శ్రేష్ఠి నాళం వెంకటరత్నం శ్రేష్ఠి ఆచంట సుబ్బారాయుడు నాయుడు గడ్డె రంగయ్య నాయుడు చల్లా శేషగిరి రావు వెదురుమూడి శేషగిరి రావు సమావేశకులు.

ఆంధ్ర వాతీయకళాశాల : దీపావళిసమాఖ్య

శ్రీ ఆంధ్రవాతీయకళాశాలకు దీపావళిసమాఖ్య మనా అచేసే నిమిత్తం : భాగాలను. ది ఈ క్రిందివారు ఆయాపట్టికల ద్వితీయములందు గాన పారులందరు వారికి సహాయము చేసి : భాగాలకు యెక్కువ మొం రంబులనున మాడకొరు రాము.

1. వెంకటసుబ్బారావుగారు— నెల్లూరు తే. వరంగలు
2. మున్నర్ల రాజుగారు—అమలాపురం కాశీనాథులూకా.
3. పాలపర్తి లంబనయ్యగారు—వరంగలు, నికం దరాబాదు.
4. దర్శా బాసకీ మయ్యగారు—మైదరాబాదు, నికం దరాబాదు.
5. కేదాల రంగారావుగారు—నెల్లూరున్ను చుట్టు గ్రామములున్ను.
6. శ్రీకాధ సత్యవారాయణగారు—బెజవాడ, గుంటూరు, తెలలి.
7. ప్రావరపు నరసింహంగారు—నూడూరు, బండకు బాలూకా.
8. పత్తి కామప్పస్వారావుగారు—విశాఖపట్నం, విజయ నగరం, యలమంచిలి, అంకాపల్లి, భాసింకోట, పోర్చుగీసురం, శ్రీ కాకుళం, వరంగల్లు కేట.
9. కల్లి కృష్ణమూర్తిగారు— రాజు. హేం. గతం, భద్ర తేళ్ళరం.
10. కల్లి కృష్ణరాధరావుగారు—బరనూ, గుడివాడ తాలూకాలోని ప్లాక్టరీలు.
11. భోగరాజు సదాశివ సుబ్రహ్మణ్యంగారు—గుడి వాడ, యేలూరు, కొల్హాక.
12. పోరంకి కాశ్మీరాజు గారు—చల్లపల్లి యచ్చేట్లు గ్రామములు.

చి. శ్రీనివాసరావు, ప్రతి అధ్యక్షుడు.

ఫిల్లీలూని బున్ దేయిన్ రోడుమీద నున్న కాక్టర్
నుఖదేవుగారి వైద్యశాలలో హోదాంగ అర్చరాత్రివేళ క్రవేణి
ఎల్లిక్ దీపము వెలిగించుటకు వేళవాడ వైద్యగంధమును పన్నె
టిని తగులు బెట్టి ఆ వెలుతురులో భవానా దేవుడు బద్దలుగొట్టి
దొంగిలది ఎత్తుకొని నారినోయెను. ఘటనాదు తీదయమున
నొకటి పోలీసుల కేసుగలది.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ

కాకినాడలో 11వ తేదీన సభను నిలుపుజేయు గోరెడము

1923 లో రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ సభను జరుపుట కిదియే ఉద్దేశముగా నిర్ణయించుచున్నది. గాన ఆంధ్ర భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ అమృతసరలో జరుగువరకు రాష్ట్రీయసభను నిలుపుగోరెడము. ఈ నెల 11 వ తేదీన కాకినాడ లో రాష్ట్రీయసభను జరుపుటను శ్రీయుత కాశీరాయ గారు దయచేసి నిలిపెదరా?

రాష్ట్రీయసభలో మాడుకలు, అధ్యక్షులు, ఉపాధ్యక్షులు చర్చింపబడు ని ప్రకటించబడెను. (1) కాకినాడ కాంగ్రెసు మాడుకలకు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనుట. (2) అకాలీలపై కఠినతాపన ప్రయోగము. (3) ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో నాటియినట్లు ప్రచారములో కట్టుబాటు స్వీకరము.

ఈనెల 18 వ తేదీన అమృతసరలో ఆంధ్ర భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ జరుగును. శ్రీయుతలు జేకర్త వేంకటప్పయ్య, ప్రకాశంగారు అమృతసర నల్లెడను. గాన ఆంధ్ర భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ జరిగిపిమ్మట జేకర్తకును ప్రకాశంగారునకు కచ్చిపిమ్మటనే రాష్ట్రీయసభను జరిపి యీ విషయములను చర్చించెదగు.

గోదావరి విజయి

కాంగ్రెసు సంఘము

ప్రతినిధుల దరఖాస్తుపారములు

కాకినాడ కాంగ్రెసు మాడుకలకు ప్రతినిధులుగా కేల్ గోదావరు నవంబరు 10 వ తేదీన గాన దరఖాస్తుపంపబడెను. ఇంతక రకు ఒక శ్రీయుతుడు ముగ్గురు భయమును మాకిమె దరఖాస్తుపారములను పంపిగాన ప్రతినిధులుగా కేల్ గోదావరు నవంబరు 10 వ తేదీన గాన దరఖాస్తుపంపబడెను. కాంగ్రెసు సంఘములో నున్న ఏన్టీ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శికి పంపబడెను. దరఖాస్తుపారుల కట్టిక 10 వ తేదీన ప్రకటించబడును. ఆక్షేపణలు 20 వ తేదీన ఆలోచించబడును. అఖరువాదితా 25 వ తేదీన ప్రకటించబడును. ఎన్నికలు డిశంబరు 1 వ తేదీన జరుగును. ఫలితము 5 వ తేదీన ప్రకటించబడును. (త.లివార్)

తూర్పు కృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసు

కార్యసాసము, బందరు

ఈజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసభ యీనెల ౧౮ తేదీ బుధవారము నాడు ౧౨ గంటలకు కాంగ్రెసు కార్యసాసమును జరుగును. కొన్ని కారణములవలన ౧౦ వ తేదీనాడు అపివేడబడి మొదటి కార్యసభ్యులెల్లరు ఆవాటికి కచ్చిక రాగోరుచున్నాము. లోగడ ప్రకటించిన విషయములే ఆవాటి సభలో చర్చి పబడును.

ఇట్లు

చె. వేం. నరసింహము,

బొబ్బి వెంకటేశ్వయ్య,

కార్యదర్శి

కీ. కే. లగు లిమ్చిన్ గారు

రంగూను పోలలో ప్రభుత్వము చేసేయుటను అగు లిమ్చిన్ గారు మృతికొనిరి. రంగూన్ కాన్గ్రెస్ అసెంబులీ వీరి గౌరవార్థమై మాసివేయబడెను. బర్మాకున్న వీరి భార్య పేర. తమకు వారియడల గౌరవభావమును తెలుపుచు ఈ క్రితము వ్రాసిరి.

చాకులు - తోళములు

మం X లి క త్తులు.

అ. భస్మదేవులచే చేయబడినది. మేలయినది

తెలుగు భరత కార్యకలాపకు వ్రాయును.

బి. వెంకటేశ్వయ్య లండన్ లో లిమ్చిన్

కట్టుకొని లాక్ మేకర్లు etc.

వెదాపురం. (గోదావరి జిల్లా)

8041 కేల్ గోదావరి అడెను: "ఇంద్ర ప్రస్థ" వెదాపురం

బాబరు అకాలీ నాయకుని అరెస్టు

పోలీసు నూపర్నెంటు నార్తనుగారు చనిపోయిరి.

బాబరు అకాలీ నాయకుడు ధన్నా పింగును అరెస్టు చేసి నపుడు బాంబు పేలి గాయములు కలిగిన నార్తను గారు 3-వ తేదీ ఉదయమున చనిపోయిరి. బాంబు పేలిన వెంటనే ధన్నా పింగును 5 రు కచ్చిపిమ్మట చనిపోయిరి. మరొకొన్ని రోజులకు మరయొక కచ్చిపిమ్మట చనిపోయెను. మొత్తము నార్తను గారు చనిపోయిరి. మొత్తము ఎనిమిది మంది మృతి కలిగిరి. నార్తనుగారి మృతికి సానుభూతిని తెలుపుచు రాజ.పరిధి వంశానుగవులకు రితికార్తను పంపెను. నార్తను కచ్చిపిమ్మట కట్టుబాటులకు గూడ రాజ.పరిధి సానుభూతిని తెలుప గోరెను. (అ.పె.)

సర్ శంకర నాయకుగారి కేసు

మూడవ తేదీ విచారణ

సర్ నాయకుగారు గారిని లి. అర్. పూరి గారు కేసు పరిశీలించిరి. పరిశీలించినట్లు ప్రకటించు తేదీన చనినను ఈ నెల ఒకటవ తేదీన జరిగిన విచారణను సాంకేతిగా ప్రతినిధులు అని నాది న్యాయవాది అబ్దులు ఖాదరుగారు చెప్పిరి. నన్నుడిగిన ప్రశ్నలను సేసిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములను గూడ సరిగా ప్రకటించబడినది సర్ నాయకు ఖాదరుగారు నడిచిరి. ఈ విషయమునుగూర్చి పంజాబు హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తికి వ్రాసినది కమిషనుకు నడిచెను. (అ.పె.)

ఎన్నికలు

అలహాబాదు బాన్సిడివిజను

పండిత మదనమోహన్ మాలవ్యాగారిని భారత కాంగ్రెసుసభకు ఆలహాబాదు బాన్సిడివిజను అభ్యర్థిగా 3 వ తేదీన అలహాబాదు జిల్లామేజిస్ట్రేటు నాన్సుగారిముందు పేరు నమోదుచేసిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు మాలవ్యాగారికి సహాయము చేయించు న్నారు.

బొంబయిలో ఎన్నికలు

ఈనెల మొదటి తేదీన బొంబయిలో ఎన్నికలు జరిగినవి. ఫలితము 12-వ తేదీ ప్రకటించబడును. (అ.పె.)

కెప్టెన్ రాజగోపాలాచారి. యం. యస్, గారు అఫీసేట్ లెడ్ కాశీజిల్లరపు: కుర్రాన్ విశ్వవిద్యాలయపు సెనేటున కెన్నుకొనిరి.

కీ. కే. లగు పి.మర్నెగారి స్మరణనిధి

కీ.కే.మలగు పి.మర్నెగారిపేర కాలినికేర.మున నొక కైక్యకాల సేర్పరయినట్లేముతో నిర్ణయకాథ కామరు మహా కవిగారు 25 వేల రూపల నిధిని ప్రోఫుచేయించి ప్రతిజ్ఞలు విజ్ఞాపనము చేసియున్నారు. విజ్ఞాపనము కేల్ పూర్తిగా చేయబడును. వికారములు కలకత్తా, ఇండియాలో బ్యాంకు కాఫి వారిపేర పంపబడెనియు, కైక్యకాలనిధి అని ప్రత్యేకించి పంపబడెనియు అట్టివారికి స్థానిక కార్యదర్శి. కే. యస్. రాయ గారు రిపేరు పంపెదనియు ఇతరులు కాలినికేరము విశ్వభారతి కోశాధ్యక్షులపేరపంపబడెనియు వారు తెలియ చేయుచున్నారు.

పాలస్తీను రాయబారులు

పాలస్తీను రాయబారులకు మక్తూబాగారు, మరయి రువ్రుడు (వీరిలోనొకరు యెరూసలేము లోపురారు) ఉమర్ ఉసేనును రిపేరు చేయించుటకై చందాలు విస్తూలుచేయు నిమిత్తము డిల్లీలో నా.మురోహి అందవలచి 2 వ తేదీ సాంకేతిము వచ్చిరి.

అప్పుడు అమీరు క్రొత్తరాజధానిని నిర్మించుట కాబూలున రహా ప్రకటించినట్లుచే నభివృద్ధి నొందు చుండుటవలన జనులకు చాలకయ్యును. అందుచే అమీరు గారు బాదల్ స్థాపకము క్రొత్తరాజధానిని నిర్మించుచున్నారు. కోనాట్, లాండుకోటలో పాంతులకు పట్టుకొనటకు అప్పుడు ప్రభుత్వమునకు ప్రయత్నించుట కాని. చుంపియున్నారు. కాని పాంతులలింకను పట్టుబడిలేదు.

దీపావళి పండుగ

ఖద్దరు బట్టలనే ధరింపుడు

ప్ర విడరాష్ట్ర స్వరాజ్యసంఘాధ్యక్షుడు

ఏ. రంగసామయ్యంగారి ప్రకటనము

దీపావళిపండుగనాడు క్రొత్తబట్టలను కట్టుకొను నాచార మనకృతముగా వచ్చుచున్నది. దీపావళిపండుగనాడు సోదరులు సోదరీ: బాలుకు ఖద్దరుబట్టలనే కట్టుకొనకలెను విదేశీబట్టలను బహిష్కరింపవలెను. విదేశీబట్టలకు కట్టుకుండుటకు ఆనాడు ప్రభుత్వముచేసి ఆనాటినుండియు ఖద్దరుబట్టలనే కట్టుచుండవలెను. రాట్టమును ఖద్దరును స్వరాజ్యమునకు మూలాధారములని గాంధీమహాత్ముడు నొక్కిచెప్పెను. చెరసాలగా గూడ ప్రతిదినమున వహిత్తుకు నూలువడుచుచునే యున్నాడు. దీపావళినాడు మనకు భక్తితో నాచుత్వనిస్సృంచి ఖద్దరు విషయమున కనిచేయుట మనకు ముఖ్యకర్తవ్యము. గాన సోదరీ సోదరీ మణులందరును ఖద్దరును మాత్రమే ధరించి తాము భారతీయులకు పేరును సాక్షిముగా నింప గోరెదనని ప్రవిడరాష్ట్ర స్వరాజ్యసంఘాధ్యక్షుడు శ్రీమంత్ ఏ. రంగసామయ్యంగారు ప్రకటించిరి.

మహాత్త గాంధీసంఘము

బెహారు రాష్ట్రమున క్రొత్తయేర్పాటు

బెహారు రాష్ట్రమున మోతీ చంద్ లో రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ జరిగినపుడు అసహాయవారు నాయకులు "మహాత్త గాంధీ సంఘము" అను పేరుతో నొకసంఘము సేర్పరయించిరి. జేకర్తగారు ప్రాణముల నర్పించుటకు సంసిద్ధులుగానున్న విభాగకన్యార్థశ్రమిలను మాత్రమే యీసంఘమున సభ్యులనుగా చేర్చుకొందురు. గాంధీమహాత్ముని సిద్ధాంతముల ప్రకారము తాము నడుచుకొనుచు నితరులకు బోధించుటకు సభ్యులందరును పూనుకొందురు. (అ.పె.)

బండిపోటు దొంగ పట్టుకుడుట

గుజరాత్ రాష్ట్రములోని బరౌత్ సాండా అరణ్యము లో అలీమియా సవాక్ మియా అను బండిపోటుదొంగ పట్టుకొనబడెను. ఇతడు 6 ఏండ్లకేరము బాంబుదాన ప్రవృత్తులకు చున్నా భాయిగా రను పీడరును హత్యగానించి ఈ యురేండ్లలో 35 హత్యలను, 50 బండిపోట్లను, కైరాజ్ లోను అందు ముఖ్యముగా బోర్నాద్ తాలూకాలోను కానించి కెప్పించుకొని తిరుగుచుండెను. సర్కారువారు రకనిని పట్టుకొని వారికి 5 వేల బహుమాన మిత్తుచునిరి. అతనియొద్ద కుస్తాకీ రిపాలర్ తూటాము మొదలగునవి కూడ దొరకెను.

ఎయిరు TS/143 మేడ లాటరీ

పర్యవసానము

4-11-23 తేదీన లాటరీ కల్పబడినది. మద్రాసు కాపురస్తులు A. C. నాగరాజు, G. లక్ష్మీనారాయణ 32 వరదయ్యవీధి మింటుపోస్టు గార్ల పేర్లు Xల నెం 2956 రు టిక్కెట్లు 2-10 P. M. కు గెలు పొందినది.

5.6-11-23. (d) మాటూరి పర్యవసానము.

ది బెజవాడ స్పిన్నింగ్ అండ్

వివింగ్ మిల్స్, లిమిటెడ్, బెజవాడ

గుంటూరుజిల్లా కలెక్టరుగారు టి. జి. యాధిర్ ఫోర్టు ఎన్ క్వైరు, ఎం. ఏ. వి. సి. యస్. కృష్ణా కేసులు స్టేషనుకు సామీప్యమున వున్న మిల్లు కట్టడమునకు 1923 ఫిం. నవంబరు 11-వ తేదీ సాయంత్రము 4-5 గంటలకు దయచేసి పునాది రాయి స్థాపించెదరు. గనుక అందరు దయచేసి ప్రార్థితులు.

మెయిన్ కాలనీలో, గూడూరి లక్ష్మణరావు, బెజవాడ, 27-10-23. మేనేజింగ్ విజిలెంట్ అండ్ క్లెర్కు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1923 సం. నవంబరు నెల 5 వ తేది

సోమవారము

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల

“శ్రేష్ఠమగు నీ విద్యాప్రతిష్ఠాపనకు జెందిన పవిత్రస్థలమైన శాంతిముగ గడిపియ రెండు దినములను నా కిత్యంత పవిత్రములు. ఈ రెండు శుభదినములలో కళాశాల ఎటుల బనిచేయుచున్నదో కనుగొనగలిగి సంతోషంకు, నేను తలచిన దానికన్న నెక్కుడు సంతృప్తి గలిగెనని నివేదించుచున్నాను. కళాశాలావరణములోని ప్రతి అడుగు నడుచు సర్వాణ సామర్థ్యమును స్వార్థత్యాగమును క్రమపద్ధతిని, నే కనుగొంటి. భారతీయడ నగుటకే, నేను దీని గూర్చి మిగుల గర్వకడుచున్నాను. ఉన్నతమగు ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకు జెందినవారిగుటచే, ఆంధ్ర స్నేహితు లందరును నీ ప్రతిష్ఠాపన గాంచి నాతోపాటు గర్వపడుచున్నారని తలంచెదను. స్వార్థత్యాగప్రేరేతు లగు వారిచే నిర్వహించబడెడి యిట్టి ప్రతిష్ఠాపన యొకటి మీ మధ్య నుండుట, బంధురపౌరులగు మీరు మహాభాగ్యమని ఎంచెదరని నమ్మెదను. ప్రతిష్ఠాపన నయినను నేను తొందరపడి పొగడువాడనుగాను. కాని ఈ రెండుదినములలో నాయందు ప్రజ్వలించిన భావములను మీకు చెలువకబోయినచో, మీకు అన్యాయము జేసినవాడ నగుదును. ఈ ప్రతిష్ఠాపన యుల్కివ్యవయినదని భావించగోరెదను. ఎక్కడ బల హింసగనుండునో, అక్కడ బలపరుపుడు. ఎక్కడ బల ముండునో, అక్కడ మరింత బలము గలిగింపుడు. ఈ ప్రతిష్ఠాపనను మీరొక ఆదర్శముగ భావింపుడు. మీ ఆదర్శములు పరిపూర్ణముగల కీ ప్రతిష్ఠాపనకు పూర్ణత గలిగింపుడు.”

గాంధీమహాత్ముడి వాక్యములతో ఆంధ్రజాతీయకళాశాలను ప్రశంసించెను. మహాత్ముని పొగడ నీతీరున గాంచిన జాతీయకళాశాలతమం ప్రముఖం దుండి, రాష్ట్రపుకీర్తిని సుముడిప జేయుచున్నందులకాంధ్రులు గర్వపడుట సహజము. దీనిని పోషించి పెంచవలసిన భార మాంధ్రులపై నిలిచియున్నది. గాంధీమహాత్ముడు గోరినటుల, ఆంధ్రు లీ ప్రతిష్ఠాపనను స్వంతముగ భావించి, దాని నన్నిభంగులను పోషించి పైకితెచ్చుట అత్యవసరము. నిర్మాణ కార్యక్రమమును దీక్షతో నిర్వహింపవలసిన నీ సమయమున, ఆంధ్రజాతీయకళాశాల కార్యశూరు లెల్లరికు మహాదవకాశము నొసగుచున్నది.

కళాశాలను ఆదర్శముగ నంగీకరించుట ధర్మము. దాస్యభావమును వెంపొందించడి విద్యగాక, భాంతయుల స్వతంత్రకీర్తిని బైకిదెచ్చెడి విద్యను గణపబ్రయత్నించుచున్నందులకు, కళాశాల నిర్వాహకులు ఆంధ్రుల కృతజ్ఞత కెంతయు బాతులు. జాతీయకళాశాలయందు అభివృద్ధి కివకాశము కలదని, పాలక సంఘమువారింగకరించెదరు. ఇట్టి ఘనప్రతిష్ఠాపనను కొనసాగించనపుడు కొన్ని లోపములుండుట సహజమే కొరతలుండుటమితిగాదు. అరుభవము గలిగినకొలదియు, కళాశాలాపాలకులు వీని సవరించుచుందురు. పట్టాభిసేతారామయ్యగారు నూచించినట్లు, జాతీయవిద్యాపద్ధతులందు

వేను కటికిని ని క్షుటికిని దృశ్యేదముగనుపించుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు కార్యరంగమున బ్రవేశించిన దాదిగ, జాతీయాదర్శములు మారుచున్నవి. యంత్రయుగ మంతరించుచున్నది. జాతీయకళాశాల గూడ చూతనకరి స్థితుల ననుసరించి కార్యపద్ధతులను మార్చుచుండుట సహజము. ఇందుమూలమున నేమి, ఆర్థికస్థితి ననుసరించి యేమి, మార్పులు గనుపించిన కళాశాలను నింపించుట పాడేగాదు. పాలకసంఘము వారి వివక్షణయందు విశ్వాసముంచుట యావశ్యకము. ఆంతరంగిక వ్యవహారములకట్ల, వారికి పూర్ణ స్వాతంత్ర్యములేనిది. పనులు తీన్నగ కొనసాగ నేరవు. విమర్శకుల యాక్షేపణలకు పాలకసంఘమున కట్టాభిసేతారామయ్యగారు తగిన క్రత్యుత్తర మొసంగిరి. సద్భావముతో చెలిపిన పండియములను నివారించుటకు, పాలకసంఘము వారెప్పటికప్పుడు ఉన్నతులుగనున్నారని, వెల్లడియగుచున్నది. ఆంతరంగిక వ్యవహారనిర్ణయ విషయమును పాలకసంఘమువారికి వదిలి, వారికి ధన సహాయము జేయుటకు ప్రజలు బూనుకొనవలెను. కళాశాలకు దాదాపు ఇరువదివేలు భర్తగుచున్నది. దీపావళిభిక్షలే, కళాశాలకు ప్రధానపు రాబడియగుచున్నవి. కళాశాలా నిర్వాహకులు దీపావళిభిక్షకు గోరిన పదివేల రూపాయలనయినను ప్రజలొసగకబోయిన యెడల, తమ ధర్మమును నిర్వహింపజాలరు.

విమర్శనలను, దోషారోపణలను గావించుట సులభమే. వ్యతంత్రప్రతిష్ఠాపనను నిర్వహించుట మాత్రము సులభకార్యము గాదు. జాతీయోద్యమము హిందూదేశమునం దారంభమై కాకముందే, ఆంధ్రదేశమునం దీ ప్రతిష్ఠాపన ప్రారంభమయ్యెను. ఆ సమయమున నంకురించిన ప్రతిష్ఠాపన లెన్నియో అజ్యేష్ఠము లయినవి. జాతీయోద్యమమునకు పుట్టి నిల్లగు వంగదేశము నయితేము, జాతీయప్రతిష్ఠాపనను నిర్వహింపలేక బోయెను. ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల అప్పటినుండి యిప్పటివఱకును క్రమక్రమాభివృద్ధి గంచుచు, నిడుకోభతో బ్రకాశించుచున్నది. వంగీయ జాతీయోద్యమము ప్రథమమున కళాశాలా పద్ధతులను ప్రోద్బలపరిశెను. పిమ్మట ఆంధ్రోద్యమము కళాశాల యొక్క ప్రత్యేకాంధ్ర వ్యక్తిత్వమును బయల్పరిచెను. కళాశాలా విద్యార్థులు ఏటపు జరిగెడి ఆంధ్రసభలలో ఆంధ్రమాతృస్రవము సలుపుచు మాతృభక్తిని పురిగొలుపుచుండిరి. అసహాయోద్యమము ప్రబలిన నాటినుండియు తత్రుబోధము కళాశాలాదర్శముల నావహించుచుండెను. కాంగ్రెసు తీర్మానము ననుసరించి మొదటి నుండియు పాటుబడుచు, జాతీయ క్రబోధము ననుసరించి ఎక్పటికకృషు మార్పజెందుచు, ఆంధ్ర వ్యక్తిత్వమును నిలుపుకొనుచు, ఆంధ్రదేశమున కలంకార ప్రాయముగ కలయుచున్న జాతీయకళాశాల ఏ కారణముచే నయినను ఊణతి గాంచిన, అందులకు ఆంధ్రు లెల్లరు బాధ్యత వహించవలసి యుండురు. తమ సర్వస్వమును కళాశాలకై అర్పణజేసిరి కోకల్లి నానుమంతిరావు పంతులుగారు అకాలమృత్యువార బడటచే, ఎంత నిరుత్సాహమును కష్టమును గలిగినను, పాలకసంఘమువారు పంతులుగారు వెంచి పోషించిన కళాశాలా వ్యక్తిత్వమును పుష్పఫలభోధితము గావించుటకు శక్తివంచన లేక పాటుబడుచున్నందులకు వారు ఆంధ్రుల యభినందనమున కెంతయు బాత్మిలు. వారి ప్రయత్నములకు తోడ్పడి, వెనుకటికన్నను నెక్కుడుగ సహాయముజేసి, హనుమంతిరావు పంతులుగారు లేనికొంటెను దీర్చుట ఆం

ధ్రుల విఖ్యుక్తధర్మమని వేరుగ చెలుప నవసరములేదు. నేత, అధ్యక్షము, జాతీయచిత్రలేఖనము, చరిత్ర, మొదలగు ప్రత్యేకశాఖలు చేర్చబడి, కళాశాలలోపయోగమును వృద్ధి గావించుచున్నవి. జాతీయచిత్రలేఖనోపాధ్యాయు లగు ఛాటర్జీగారు ఆంధ్ర విద్యార్థుల కీ శాఖయం దభిరుచి గలిగించి వారిని నిపుణులుగ జేయుచున్నారు. ఇటీవల చిత్రలేఖన ప్రదర్శనము, వారి ప్రయత్న సాఫల్యమునకు నిదర్శన మని ఎంచవచ్చును. చరిత్రశాఖ, కోల నెన్ను రామకోటీశ్వరరావుగారి నిర్వహణముక్రింద, సత్వరాభివృద్ధి గాంచునని విశ్వసింపవచ్చును. కళాశాలకు ప్రజలు సహాయము జేయు కొలదియు, క్రొత్తశాఖలను చేర్చుటకును, జాతీయవిద్య నవరసభరితమై బ్రకాశించుటకును వీలేర్పడును. పాలకసంఘమువారి వక్రీయము ప్రజలకు జేసిన విజ్ఞప్తిని చదువరులు గాంచి యుందురు. చెన్నపురి పౌరులు ప్రత్యేకముగ గావించిన విజ్ఞాపనమును నేడు ప్రచురించుచున్నాము. వివిధ పక్షములవారును కలసి జేసిన విజ్ఞాపనను, చెన్నపురి పౌరులు ఆదరించుట సమంజసము. జాతీయవిద్యకు తోడ్పడుటకై, అన్ని పక్షములవారును నడుము గట్టుకొనుట అవశ్యకము. ఆయా ప్రాంతములలో దీపావళి భిక్షలను వసూలు జేయుటకు ప్రతినిధులు పంపబడిరి. కళాశాల పక్షమున చెన్నపురిలో వసూలు జేయుటకు, కోలనెన్ను రామకోటీశ్వరరావుగారును, వల్లూరి రామారావుగారును యానగరిమున కేలేంచుచున్నారు. చెన్నపురిపౌరులు వీరికి తగు సహాయము జేసి ప్రోత్సాహము గలిగింప కోరెదము. చెన్నపురి యంతివరకును ఆంధ్రజాతీయకళాశాలకట్ల జూపెడి అభిమానము ప్రశంసార్హము. ఈమారును అంతకన్న నెక్కుడు అభిమానము గనుబటది తన కీర్తిని నిలుపుకొనునని భావించెదము. కళాశాలా ప్రతినిధులు వెడలని ఇతిరప్రదేశములలో గూడ, ప్రజలే చందాల బ్రోసుజేసి పంపుట ధర్మము. దాస్యభావమును విద్యార్థుల మనములనుండి పోగొట్టి స్వాతంత్ర్యభావతీతీయమును ప్రజ్వలించజేయుటకు, కళాశాల పాటుబడుచున్నది. కళాశాలా కార్యక్రమమును పరిక్షించునపుడు, కళాశాలానిర్వాహకు లీ కార్యమునం దెంతివరకు విజయము గాంచిరిని చూడవలెను. ఇటుల పరిశీలించునెడల, స్వాతంత్ర్యప్రబోధమునకు తోడ్పడుటకు, కళాశాలా నిర్వాహకులెప్పుడును శక్తివంచనలేక పాటుబడుచున్నారని కరతలామలక మగును. స్వాతంత్ర్యవహ్నికీ, వారు ఎప్పటికప్పుడు ఇంధనముల కీర్పుచునే యున్నారు. సర్ పి. యస్. శివస్వామి అయ్యగారు మైసూరు విశ్వవిద్యాలయపు క్యాపేషను సభయం దిటీవల ముచ్చటించుచు, ఆంగ్ల దేశపు పట్టికు పాఠశాలలలో గనుపించెడి స్వాతంత్ర్యతేజము నెంతయు గొని యాడిరి. భారతవర్షమునం దిప్పుడు నెలకొనిన విజాతీయ విద్యాలయములకు, గొప్ప భవనములు గలవు. విద్యార్థులసంఖ్య విస్తారము గలదు. అధిక వేతనముల ననుభవించెడి ప్రొఫెసర్లుగలరు. వ్యయ కరమగు ఏర్పాటులు మిక్కిటముగ గలవు. పరికరము లెన్నియోగలవు. గ్రంథభాహుళ్య మధికముగగలదు. ఇన్నియున్నను, దాస్యభావము ప్రవర్ధిలుటచే, దేశాభ్యుదయమున కివి తోడ్పడుకున్నవి. విద్యార్థుల మనోవికాసమునకుగాని, సాంఘిక నైతికాభ్యుదయమునకుగాని, స్వాతంత్ర్యసిద్ధికిగాని తోడ్పడుకున్నవి. వీని నావరించిన ప్రధానలోపమును తొలగించి, స్వాతంత్ర్య వాతావరణమును వ్యాపింపజేయుటయే జాతీయవిద్యయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. ఇట్టి యుద్దేశమును నిఫలపరుచుటలో,

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల జయముగాంచెనని చెలుపుట కెట్టి యాత్రాపణ యుండరాదు. కళాశాలకు వర్తింపజేసువలసిన నిజవరీక్ష యిదియే. చిల్లర పాఠశాలలో మార్కులు జరుగవచ్చును. అవి కొందఱు విమర్శకులకు సంతృప్తి గొలువక బోవచ్చును. కాని, జాతీయాద్యములను నిలువజేటి, స్వాతంత్ర్య భావోద్ధీపనము గలిగించుట జాతీయకళాశాల యొక్క ముఖ్యయోజనమని భావించు వారెల్లరును, ఆ ప్రయోజనము కొరవడుటలేదని గ్రహింపనేర్తురు. ఇట్టి యుత్తమ ప్రతిష్ఠాపన ఆంధ్రుల యాదరపోషణలకు మాత్రమేగాక, భారతీయైల్లర యభిమానమునకు పాత్రమై, దినదినాభివృద్ధి గాంచి, శాశ్వతముగ వర్ధిల్లుగాక!

ఉపన్యాస పరంపర

ఇ.పీ.యల్. కాస్టరెస్సులో అధినివేశరజ్య భారతీయ సమస్య గూర్చి యొక సభ్యుని యుపన్యాసములకు కొడువలేదు. రూటరు వానిని యభిమానులముగ తింటివారలద్వారా తెలియజేయుచున్నాడు. వానిని ఉన్నవి యున్నటుల బ్రకటించుటయే కష్టముగ నుండ, భాషాంతరీకరించుట కెంతకాలము జట్టునో యూహించవచ్చును. వీని నన్నిటిని కలిపించిన మీదట, తెలుసది ఏమి? భారతీయుల హక్కులను రక్షించుమార్గము లేదని నువ్వత్తమగును. సర్ ప్రభాగారు, స్ట్రెబ్బగారి కన్న విధములనో బోధించి, ప్రతిమ లిరి, భంగివడిరి. ప్రపంచశాంతిని యీక్షించుటన స్ట్రెబ్బగారు, సామ్రాజ్య శాంతికి తోడ్పడవలదాయని, సప్రభాగ రదిగిరి. తెల్లవారి నుకవైపునకును నల్లవారి సంకొకవైపునకును జేర్చుట వలన ప్రపంచ సంతోభవధిముగాదాయని, సప్రభాగారు క్రశ్చించిరి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును శ్వేతసామ్రాజ్యముగావించుట దగ్ధుని చెలిపిరి. శ్వేతేరులను బలిమిచే కలగద్రొక్కట దర్లభముని చెలిపిరి. తిమ ప్రయత్నములను విఫలపరుకవడిని వేడుకొనిరి. సప్రభాగారు వక్తృత్వ సామర్థ్యముగాని, అశ్వారు మహారాజుగారి కదగుంభనము గాని, స్ట్రెబ్బగారిని కిదలింపలేక బోయెను. ద్యౌకు అఫ్ డెవన్ పైరుగారు తీయని కలుకుల బలికిరిగాని, కెనియా నిర్ణయమును పునఃవర్ణించుట కంగీకరింపక బోయిరి. ఇక స్ట్రెబ్బగారు రన్ననో, ఘోరామానమునకు లొనయిన వారివలె అగ్రవామును వెలిగిక్కిరి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు తిమయెడ నుపయోగించిన కదజాలమునకు, కోపముజూపిరి. శాస్త్రిగారి ప్రసంగములవలన, భారతీయసమస్య విషయమయ్యెనని చెలిపిరి. దక్షిణాఫ్రికాకు రావలదని శాస్త్రిగారిని తాము గొరుట తుదకనుకూలమయ్యెనని, స్ట్రెబ్బగారు చెలిపిత్వప్రకెడిరి. కెనియా తెల్లవారిపై దక్షిణాఫ్రికాలో విశేష సానుభూతి బ్రబలనట. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు కెనియా నిర్ణయము గూర్చి చెలిపిన సంగతులుగూడ స్ట్రెబ్బగారి రోషమును పురికొలిపెను. ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనము, విశేష విచక్షణల సరిహద్దులను వించి బోయెనట. ప్రభుత్వమువారు పడెడిగించు భాష హిందూదేశమునందు గాని సామ్రాజ్యమునందు గాని రాజభిక్తి ప్రవర్ధనమునకు అడ్డుదారి స్ట్రెబ్బగారి యుద్దేశము. దీనివలన దక్షిణాఫ్రికాలో ముంతి రోషము బుటెనట. ఆఫ్రికా వాసుల నుద్ధరించుటకు తెల్లవారు బ్రవేశించుటచే, శ్వేత సాగరికమునకు భంగము కలుగుతుండ కాపాడుట స్ట్రెబ్బగారు ప్రయత్నించుచున్నారట. భారతీయు

లను పీడించుటకు వీరి కెట్టి సాకుదొరికెనో యూహించవచ్చును. దక్షిణాఫ్రికాను బోయరు సామ్రాజ్య మనినందులకు, శాస్త్రిగారిపై స్ట్రెబ్బగారు పట్టరానికోపము జూపుచున్నారు. భారతీయులను కష్టముల పాలేయుచున్న వారు బోయర్లు గారనియు బ్రిటిషుబాతీవారే ననియు వీరు చెలుపుచున్నారు. ఎవ్వరయిననో, దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారు ప్రస్తుతి దుస్థితికి బాధ్యులనటకు సందియము లేదు. భారతీయులకును, ఆఫ్రికా స్వీగ్లకును తాము భేదము జూపజాలమని స్ట్రెబ్బగారు పలికిరి. స్ట్రెబ్బగారి స్పష్ట వాక్యములకు వారిని కొనియాడవచ్చును. సామ్రాజ్య విచ్ఛిన్న మెన్నటి కయిన జరుగునెడల, ఇందుకు స్ట్రెబ్బగారే ముఖ్యకారకులని చరిత్రకారుడు లిఖింపక మానడు. ఆఫ్రిలియా పక్షమున మెకెంజీగ రింతకన్న సామ్యముగ ప్రపంగించిరి గాని, ఫలిత మొక్కటియే యగుచున్నది. కెనడాలోని బ్రిటిషు కొలంబియాలో, భారతీయుల కన్యాము జరుగుచున్నదని వెనుకనే వెల్లడియయ్యెను. శాస్త్రిగారి కవలన, కొలంబియాలోని తెల్లవారు మరీంతిమూర్ఖపుకట్టుదల జూపిని కెనడా మంత్రియగు మెకెంజీగారు చెలుపుచున్నారు. హైందవోపసంఘ మొకటి కెనడా కేతునునెడల, వ్యవహారము మరల నిలువనే వ్యతిరేకముగ పరిణమించునేమో నని, మెకెంజీగారు భయముగనువరచిరి. దీని యర్థమేమి? భారతీయులకు న్యాయము నలుపుటకు తెల్లవారు బూతుకొనరియేగెద. ఇట్టి కవిటి అసలే అక్కరలేదని ఆఫ్రిలియామంత్రి యగు బ్రూసుగారు చెలిపిరి. హిందూదేశమున జరిగిన ఆందోళనకు తెల్లవారుగూడ తోడ్పడుచున్నందులకు వీరు గిడుకవహించిరి. వర్ణ జ్వేషమున కతీతులై బనిచేసడి కొలదియంది శ్రేష్ఠముఖులు, బ్రూసుగారి అగ్రవామునకు గురియగుచున్నారు గాబోలు! ఇట్టిస్థితిలో భారతివర్షపు అవసరకర్తవ్య మెద్దియో వెంటనే నిర్ణయించుట సుభాష్యము.

గాంధీ నమనరీతులు

గాంధీమహాత్ము ననుసరింపవలసిన యావశ్యకము, దేశమున కేపు డున్నంత యధికముగ నిదివల కెన్నడును లేకుండెను. స్వరాజ్యసంపాదనకు మహాత్ముని పద్ధతి దప్ప వేరొక మార్గము లేదని ముంతి స్పష్టమగుచున్నది. ప్రజల దుర్బలత్వముచే అసహాయోద్యమమున కివల కెట్టి భంగపాటు గలిగినను, నిరాశజండక దానిని దీక్షతో నికముందు నిర్వహించిన గాని, దేశము విముక్తి గాంచజాలదు. పండిత సుందరలాల్ గారి సంగతినే తేటపరచిరి. గాంధీమహాత్ముడు ప్రసాదించిన యుద్దయమును చెప్పుచెవరకుండ కాపాడుట ధర్మమని, సుందరలాల్ గారు దేశీయులను ప్రోద్బలపరుచుచున్నారు. మహాత్ముని యుద్దయమును దీక్షతో కొనసాగించుటకు, బీహారులో ప్రయత్నము జరుగుచున్నటుల వార్తలు చెలుపుచున్నది అసహాయోద్యమ ముంతిరింపకుండ సత్వరాభివృద్ధి గాంచునటుల జూచు బాధ్యత ప్రజలపై నిలిచియున్న దనుటకు సందియము లేదు. ఈ బాధ్యత నెంత దీక్షతో నెఱవేర్చిన, దేశమున కంత శ్రేయోదాయకము.

ఎరవాడ చెరసాల హత్య కేసు

కాన్స్టిబుల్స్ ఓవర్సీరుల విమరల ఎరవాడ చెరసాలలో శత్రు సుభింపుచున్న సింఘ దేశీయుడగు మహాభానును కొట్టి చంపిరి ఏనుగురు కాన్స్టిబుల్స్ వర్తకులైన తేజనకేసులో ధూళిజల్లా జడ్జి ముద్దాయిల సందర్శి నిడదలచేసెను.

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల మచిలీపట్టణము

దీపావళిభిక్ష

కళాశాలకు రు 10,000-0-0 లవసూలగుటకు, దేశములోని పెద్దలందరు వారిశక్తికొలది దానముచేసి గాని, పనులుచేసి గాని సహాయము చేయగోరుచున్నారు.

భోగరాజు పట్టాభిసేతారామయ్య.
వేమూరి రామచంద్రరావు.
చిల్లరిగె శ్రీనివాసరావు.

మదరాసు శాసనసభ ఎన్నికలు

చెన్ననగరమునం దుత్తరై న అభ్యర్థులు

శ్రీ ఎ. హెచ్. ఎ. బతు రిక్కింగు అఫీసరుగారు, ఈ దిగువవారికి ఓట్లలో విధిసంఖ్య వచ్చుటచే, శాసనసభ సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరిని చెలిపబరదిరి.	
డాక్టరు సి. నటే మొదలియారుగారు	7,343
శ్రీ ఓ. లింగేశాచలం శెట్టిగారు	6,203
సర్. పి. ల్యాగరాయ శెట్టిగారు	5,323
శ్రీ ఎస్. వెంకటాచలం శెట్టిగారు	4,461
ఆర్. మదనగోపాల నాయుడుగారు	4,396
పి. ఎ. శిఖ్య మొదలియారుగారు	3,792
రా. బి. టి. వరదరాజు నాయుడుగారు	3,487
డాక్టరు వి. రామరామయ్యగారు	3,287
కె. వ్యాసరావుగారు	2,586
డాక్టరు విజయరావుయ్యగారు	1,788
టి. ఆర్. కంకటేశ ఆశ్రయగారు	685
పరికరాని ఓట్లు	318
మొత్తం	48,549

సెనెటుసభ
చిత్తూరుజిల్లా బోర్డువారు యువాధికారిగాని సెనెటు సభకు ఎన్నికొనిరి. ఎవ్వరును పోటీచేయలేదు.

హైందవ శాసనసభ

మదరాసు నగరము

టి. రంగారావుగారు ఎన్నుకొనబడుట	
మదరాసు నగరమునందు అభ్యర్థులుగ నుండి టి. రంగారావుగారు యొక్కయు ఎస్. జి. శరత్ మొదల్యారు గారి యొక్కయు వోట్లకు లెక్కపెట్టుటకు రిక్కింగు అఫీసరు ఈ, హెచ్. ఎ. బతుగారు ఈ దిశము కార్పొరేషను కమిటీయందు 11 గంటలపై ప్రారంభించిరి. టి. రంగారావు శరత్ మొదలిగారు ఇరువురును వచ్చియుండిరి.	
వోట్లు	
మేరు గంటలు 2 3 4 4-10	
టి. రంగారావు గారు 1402 1981 3352 3384	
ఎస్. శరత్ మొదల్యారు గారు 747 1164 2012 2067	
చెడిపోయినవోట్లు	129
వోట్లు లెక్కపెట్టుట 4 గం 10 ని. లకు ముగిసెను. అంతట రిక్కింగు అఫీసరు రంగారావు గారు హైందవ శాసన సభకు ఎన్నికొనబడినటుల ప్రకటించి ఆయన సభిసందించెను.	

మదరాసు కార్పొరేషను కార్పొరేషను ప్రత్యేక సమావేశము రాగల పుకవారము నుంబరు 9 వ తేదీ సాయంత్రం 5-15 గంటలపై కార్పొరేషను రిషను భవనమునందు జరుగును. అప్పుడు అభ్యర్థులను, ఉపసభ్యులను ముఖ్య సభ్యులను ఎన్నుకొనబడుదురు.

యొక సుప్రసిద్ధి కారణమునకును. సామాజ్యంబునకును
లో నున్న భారతీయుల కుక్కురపత్తిపత్తిని బ్రటిషు సామా
జ్యములో భారతదేశము సంపాదించిన సమానసభ్యత్వమునకును
పరస్పరవిరుద్ధము లేదు.

బ్రటిషు కామగ్నెట్లు చేయును వానినించి అట్టిభార
తీయుల హక్కులను పారశ్రమమునకు అంగీకరించవలె నని ఈ
సభలో రిఫిప్రాయముచేయవచ్చును. యూనియను ప్రభుత్వ
ములో చాలవరకు ప్రత్యేకపరిస్థితులచే ఈ తీర్మానము సంగీక
రించలేమని దక్షిణాఫ్రికా ప్రతినిధులు నడుచుచున్నారు. ఈ తీర్మా
నము సంగీకరించినందులకు భారత ప్రతినిధులు ఒకముఖ
మెదుర్చుచును మరియు దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులనిధిని కాచి
చాల భయపడుచున్నారు. సాక్ష్యమైనంత త్వంతో ఇండియా
ప్రభుత్వమువారును దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారును సంప
దియకొని తృప్తికరముగ పరిష్కారము చేసికొనెద రని ఆశించు
చున్నారు.

ఈ తీర్మానమును మాదువిధములుగ విభజించవచ్చును.
మొదటి విషయము నలునః—దొమినియంలో ఎవరు కాపుర
ముండునది, ఎవరు రాకలసివది నిర్ణయించుటకు దొమినియనులకే
అధికార ముండుట దానిని మీ నేను అంగీకరించవలసివచ్చె
మొదటిభాగమున సంగీకరించినటులనే రెండవభాగమున గూడ
మీరు మన్నించవలెను. ఇది చాలముఖ్యమైనది. దీనినిగూర్చి నేను
చాల పెక్కువలసి యున్నది.

వలససమస్య

ను గూర్చి లేచిన ఆపోహలను బెల్జియనుగడదు.
అస్పదేశీయులను విదేశముల కెక్కడికిని బంధించిన మా
దేశములో అందరకును అభిప్రాయము బహుళదేరింది. నేను
గూడ వాడుభిప్రాయమును తెలియజేసెదను. ఇండియా
ప్రభుత్వ సభ్యుడుగ నున్నప్పు నేను మనస్తాపము తియ్యరు
చేయుటలో కోర్చితిని. ఈ విషయమును గూర్చి ఆగిరిం
చుటకు నియమించబడిన సంఘమునకు నేను అధ్యక్షుడను విశే
షములకు భారతీయులు ఎంతమాత్రము ఎట్టి వరకులమిదను
కలన పోగూడదని వ్యక్తీకరించినవారిలో నేను మాఖ్యుడను.
అస్పదేశీయులు విదేశములకు పారిపోవలసివచ్చుట మాకు ఇష్టము
లేదు. ఇదివరకు అనుభవించినదే చాలాను. మాదేశములోనే అస్ప
దేశీయులు కష్టించి పనియుటకు తెలియాలి అది కాదు గలదు.
మాదేశములోనే నిండుకత్తన సంపాదించి యభివృద్ధినికీ రాక
లెని మాడుభిప్రాయము. కాన ఆ విషయమునుగూర్చి దొమిని
యముల భయపడ నుపరములేదు. నేను గోరుచున్నానో గొంతె
మ్మకొక్క లేదయ్య లేవు. మీరు వ్యాధియుగ ఈ తీర్మానమున
రెండవ భాగమును మన్నించవలెను. దక్షిణ ఆఫ్రికావారి విషయ
మై అంగీకరించక చేరెరిగాన వారిని గూర్చి నేను జెప్పవలయు
కొనలేదు. కాని ఇతర దొమినియను ప్రధానామాయ్యము ఈ
ఒడంబడికను అనుబంధం బెల్జియను విమోచయముచేయుచు నేను
తెలియగోరుచున్నాడను. దక్షిణ ఆఫ్రికావారిని నేననుచు.

ఈవిషయమై ఎదుర్కొనవలసిన కష్టములున్నవి ప్రతి
మానవుడును అంగీకరించవలసివచ్చె. స్థానికపరిస్థితులుగూడ ఆ
టంకముగ నుండునని నేను గుర్తించెదను. అస్పదేశీగౌరవమును
పాటించి నేను జెప్పిన దేదన ఈ ప్రస్తుత పరిస్థితులు, ప్రతిస్థి
తారికే గౌరవదాయకముగ లేదు. దీనిపైతిమాత్రము అంగీకరింప
కలదు. కాన వాస్తవాల తరపున ప్రభుత్వములరెప్పుడుగూడ ను
మిరానీతి భారతీయులను విమోచించి ఈ సమస్యను పరిష్కారము
చేయవలెనని నేను కోరుచున్నాడను. 1921 తీర్మానములో
జెప్పబడిన సమానసభ్యత్వ భారతీయులకు సంపాదించుమార్గ
ముల సరములైనవి చేసుచున్నాడను. దాని సమయంలో బెల్జియ
నని కోరుచున్నాడను.

మీకష్టములను నేను తెలుసుకోలేదని ఎంతమాత్ర మి
రనకొనగలదు. నేను అధికారమును నవించినవాడనీ. బాధ్యత
గల మంత్రులభారము నేనెరుగుదును. మా జాతియకష్టములను
వా కష్టములను మిర్యుహించవలె ననుచున్నాడను. నేను, సీటు
ప్రభుత్వ మిటు తెలియజేసిన ఈ సమస్యను మిరందరుకు
విశాల హృదయముతో భావించి పరిష్కారము చేయగోరుచు
న్నాడను. మీరు దీర్ఘముద్రాయించి సహకారము సల్పవలెనని
చేతున్నాడను.

పని జరుగు సూచనలు

మీ ఆశాచని నిమిత్తము కార్యరూపమును చాల్చుకొన్న
నూచనలను తెలియజేయవలెనని కృపించింది. మీరు వాగ్దా
మంది సలహా నుండిచ్చిన తీరులను నేను దీనిని కరపా సహించె
దను. ఈ సమయమున మనమందరమును సంఘభావముతో పరిశీల
నలేను. ఇది అట్టితరుణము. త్వంతో ఈ సమస్య పరిశోధన

రూపమును చాల్చుచున్నది. కాన తృప్తికరమగు మార్గముల సరి
పరిష్కారము చేయవలెను ప్రయత్నింపవలెను.

లండను, నవంబరు 1:— నరే లేజుబహదూరు
కప్రూ) గారు సామాజ్యమునకు సభలో, సామాజ్యభారతీయుల
నిధినిగూర్చి గావించిన ఉపవాక్యమును ఈ క్రింద పూర్తిగ విశరిం
చబడింది. ఆయన యిట్లు చెప్పిరదగినః—

స పూర్తి తీర్మానము

అధివేశ రాజ్య ప్రభుత్వములను సార్వభౌమునిప్రభుత్వ
మును ఏమై ఒక విధానమునకు గడంగవలయునని నేను విజ్ఞప్తి
చేయుచున్నాను. నేనిపుడు వాతీర్మానము, ఉపరాదనమేమియో
జెప్పెదను. నేను దానిట్లుచాసితిని. అది యేమనగాః—

“భారతీయులను అధివేశ రాజ్య ప్రభుత్వములను, భారతీయులు
స్థాన మేర్పరచుకొన్న కన్యా, ఉగాండా, ఫిజీ
మున్నగు దేశములపై పాలనాధికారము గల సార్వభౌమునిప్రభు
త్వమును విమోచించు నియమించవలయును. ఈ విమోచిం భారత
ప్రభుత్వము ఇండియానుండి పుత్రములతో సంపరితకలయు
ను. 1921 తీర్మానమునందు కోడి కరించబడిన సమానత్వనిధాం
తమును ఆచరణలో బెల్జియన్ మార్గముల విచారించవలయును.
ఈ విచారణకుండు ఒకముఖ ప్రతినిధులముగ నేమియు జరుగ
కుండుటలు సాతీర్మానముతో ఒకవిషయమును జగజేసికెల్పె
దను. భారతీయులకు ప్రతినిధులముగ బెల్జియన్ మైసను నిధ
ముగనుగూడెదల బాయింట్ కు విమోచించివేరకలు ప్రయత్నింపవల
కును అంగీకరించవలెను.”

ఇక నది వాతీర్మానము. నేను చెప్పింది విని. వారియనకు
లము కష్టమై ఆపోహనుండినమొదల విదేశాదులులకు జేయవలె
నించింది నేను నెట్లు విమోచి కావలెనని కోరుటలేదు. ప్రతి
అధివేశ రాజ్యమును, ఆ సమస్యలలోని వారలను గుట్టియే
విమోచిం విమోచింపవలయును. భారత ప్రభుత్వము ఇండియానుండి
కంత కుమిటి ప్రతి అధివేశ రాజ్యమునకు వెల్లిపుకను వారితో
సంపరితమిటకు అధివేశ రాజ్యముల లూ విమోచి నియోంకర
లైన నేను గోరుచున్నాను. ఇదియే నేను అధివేశ రాజ్య
ములకు జేయు విజ్ఞప్తి. ఇక నది దక్షిణాఫ్రికా మాత్రము వర్తి
లను. 1921 తీర్మానము ప్రకారము నేను ఇట్టివిజ్ఞప్తి నే సార్వ
భౌముని ప్రభుత్వమును గూడ జేయుచున్నాను మాఖ్యుడుగ
వా తీర్మానము కాలింకు సంపాదించిది గావున దేశ వైరు
ద్యుకునకుకు కలసినియును కార్యాలయమువారిని విజ్ఞప్తి
చేయుచున్నాను.

తీర్మానమువలని లాభములు

వాతీర్మానమునకు మనకు గలగు లాభములను వెలిపె
దను. వారిని వాజ్ఞములతో జెప్పెదను. ఈ వా ప్రతి పాద
నములకు మొదటి లాభము, కాలము జరిగిపోయి ఈ విషయ
మై భారతదేశములో గలన ఆగ్రహభావమును కారితకరక
య్యును. రెండవముగా భారతదేశము మరింత ఆగ్రహితమై
యుండె, యా సమస్యను పరిష్కరించుటకు, యజేతిలో నున్న
కత్తినంత నుపయోగించవచ్చును.

మాడగడముగా వాతీర్మానము మిస్సాత్యత్వమునకు
రక్షణజోగును. నేను అధివేశ రాజ్యముల సార్వభౌముత్వము నుద్దే
శించివెక్కుచున్నాను. మీరే యిక్కార్యమును మొదలువెట్టి చే
సివారకును. ఏదే అధివేశ రాజ్యముల కా సార్వభౌముత్వముం
దవలెనయే గాదు. రక్షణ జేర్పరచినది. వాయున్నలో సార్వభౌ
మిగూడ నుండెను. మీరు విదేశీయులలో క్రవరపాలనా సార్వ
భౌముత్వమును బొందియున్నారే యని వాకు వ్యాసభింతిల్లింది
నేనును అందులకే ప్రయత్నించుచున్నాను. వా ఉల్పాపాయ
త్వములు త్వరలో యాదే, వావ్యసహాయులలో బెల్జియను
వచ్చి అధికారము చలయ పుచ్చుగింపకుండ మీవలెనే యుం
దునని కలంబుచున్నాను. ఆ కారణముచేతనే అధివేశ రాజ్యము
లీమయములలో ముందుచేకాగిన్నియకొని విమోచినియమించవలె
ననియ, భారత ప్రభుత్వము ఇండియానుండి పుత్ర కుమిటితో సం
ప్రతింకలె ననియు కోరియుంటిని. ఈ సమస్యను ఈ పద్ధతుల
పై విచారించువెదల, నిర్ణయిం కుదను తప్పు పరిష్కారముగా
గలనని నేను నమ్ముచున్నాను.

జెనరలు స్మిట్ గారికి విజ్ఞప్తి

ఇక నువ్వు మై కార్యనిర్వాహణమునకు గడంగెదను. అ
య్యది స్మిట్ గారికి వాజ్ఞప్తి. 1921 తీర్మానము వా
భారముజేసికొని వారికి వినుతి జేసికొనాల నని వాకు వెలియు
ను. కాదు అతీర్మానమునందు పాల్గొనలేదు. కాని వారికి మాకు
మాఖ్య కారణములబట్టి విజ్ఞప్తి జేసెదను. ఒకటి మానకారణ్య
ముగలవానిగను, రెండవది సామాజ్యరాజ్యాంగ కత్తరగు, మా

దవది దక్షిణాఫ్రికా ప్రధానమంత్రిగను వారిని భావించి విజ్ఞప్తి
జేసికొనుచున్నాను. ఆయన మానకారణ్యబుద్ధి గల్గి ఆయన ఆ
ధివేశ రాజ్యమున వాదేశీయులనిధి నున్నదట్లు చెప్పుటకు
అనునవై గలవైతికధ్యమును విదేశాలకు. వారిబుద్ధిపరమాణ
ము చాలతక్కువయినది. అందు కనియే వాదేశీయులబుద్ధిప
రమాణమును ఎక్కువచేయుటకే ఆయన సహాయము జేయుట
అవసరకర్తవ్యమై యున్నది. ఇట్లుచేయుటకత్తీ ఆయనచేరు
లలో నున్నపుడు జయ వాదేశీయులను మఃవతుండుగాక.
ప్రజను వాగలకు ఎల్ల లయును అధోగతిలో నుంచవలరు.

ఏలననగా అట్లు చేయుటవలన ఆయన దేశీయు
లకును వాదేశీయులకును గాక, సామాజ్యమునకు
ముప్పు వాటిల్లగలదు.

ఇకను వారిని సామాజ్య రాజకీయకత్తర భావించి విజ్ఞప్తి
జేసికొనెదను. యుద్ధానంతరము కాంతి చేసారినప్పటినుండియు
స్మిట్ గారి యేమని కంఠము గట్టుకొనెను? ఆయన ప్రపం
చమంతటను కారిత స్థాపించవలెననుచున్నానో జేరెను. స్వల్పకం
భావముల గట్టణ కర్త నుండెను. ఆయన సామాజ్య రాజకీయ
కత్తర ఆసమానగౌరవమును సంపాదించెను. అందువలన ఆయన
కత్తరపదవిపై ప్రతివర్తించెను. మనము ఈ మహాసభ జరు
గుచుండిన మాడువారములలో జూనియర్ మి? స్మిట్ గారిని గం
త్తి భమును ముందుండిన ప్రపంచమున కారితిన స్థాపించు సా
ధనల వారయమండెను. అట్టి కారితిన స్థాపన కార్యమున ఆయన
తనదేశమును వాదేశమును లేకుండ జేయువా? ఆయన గావించి
యమున ప్రకటించుటలో ఆయనదేశమును వాదేశమును గూడ
జేర్పరచిన కారిత తెలుకొన నేరదు నేను జెప్పగోరుచున్నాను.
నేను ఆయనకు 1921 తీర్మానము వాధారముగా వైకొని విజ్ఞప్తి
జేయుటలేదు. ఆయనకు ఒక్కమాటమీద నిలవబడవలె నని
యున్నానొకను నేను భంగపరుచుకొల్లను. ఆ తీర్మానముతో
సంబంధములేకుండనే ఆయన కొకవిజ్ఞప్తి జేసికొనెను.

“మీరుమాత్రో నేకేభవింపరా”

ఈ సమస్యను పరిష్కరించుటకు మార్గముల వారయుట
లో ఇతర అధివేశ రాజ్య ప్రధానామాయ్యులకు విజ్ఞప్తి జేసికొని
నటుల యిప్పటికిని ఎక్కడ కి మీరు మా కో నే కీ భ
వింపరా? నేనెయ్య బెదింపుట చేయుట లేదు. అది వాకర్త
తిగాదు. స్మిట్ గారిని అన్యధా కలంపరిచి నమ్మెదను. ఆయన
దక్షిణాఫ్రికాలో నెంత బలవరముగ నున్నాను, మేము భారతదేశ
ములో నెంతబలహీనముగ నున్నాను, వాదేశీయులు వర్తకాల
మును జూర్చి సార్వభౌముని సామాజ్యములో అధోగతిపాలై
యుండుటలు మీరు చేయవలరు.

ఇకను స్మిట్ గారిని దక్షిణాఫ్రికా ప్రధానామాయ్యు
నిగ భావించి విజ్ఞప్తి జేసికొనెదను. ఆయన యిపుడు గడంగిన
విధానము నుండి బ్రేకమైన భావములను పూర్తిగనునించెవా?
అట్లు గనుంచినరనుకొనను. తెల్లతలుగుల నోకై పురము శ్వేతేత
రుల మరియుక వైపున నుండుట వలన ఆయన దక్షిణాఫ్రికాలో
నేగాక, ప్రపంచ మంతటను కష్టపిల్లిని మొగుటలేదా? దక్షి
ణాఫ్రికాలో భారతీయస్వ పరిష్కారముగాకుండ నట్లే చాల
కాలముంచినయెడల, నేనిపుడు చెప్పినట్లు, స్వదేశీయులకు సంబం
ధించినవిషయముగాకుండ ఆధివేశము విదేశాగమస్యను
కరిష్కరించుటలో ఆయన వాలోనివా కాలముజేసికెల్పయత్నించు
విన కలంబుచెదను. ఇంతియగాక యిప్పుడున్న తీవ్రపరిస్థితులలో,
ఆయన, ఇండియానుండి భారత ప్రభుత్వము, ఆఫ్రికాకు
అవటి అస్పదేశీయుల రక్షించుటకును, వారికిని, దక్షిణాఫ్రికా
ప్రభుత్వమునకును మధ్యకర్తగనుండుటకును, అస్పదేశీయులవిష
యమై కల్వకంఠులను మా ప్రభుత్వమునకు బెల్జియనుండుటకు
జీలేయటికు పజి యు పుపుటకు అంగీకరించునని నేను
కలంబుచెదను.

స్మిట్ గారిని ప్రకటనము.

స్మిట్ గారిని, యీ మహాసభలో సభ్యులందరకును
దత్తతో తలచివెట్టి ప్రకటనముగూర్చి నేను కృతజ్ఞముగ జెప్పె
దను. నేను దానిని జాగ్రత్తచదివితిని అందు నేను స్మిట్ గారి
నానిగారి నెప్పుడు ను సీటు చురుండు నటు వలెం
కుక్కాబుద్ధియని వామునకు తగిన సటి ఆయో ఘుచు
గుకు క్కాబుద్ధిగాన్నించెను. ప్రస్తుతము న స్మిట్ గారి
ప్రవాసేశ కార్యముల జేయుచుంటిమి, అధివేశ రాజ్యములలో ఆ
యనదేశీయులకు సమానత్వముండవలెనని కాత్రిగారు చేసినవా
దము ఒక్కటియే ఆక్షేపణయమును, నేరముగను నెదల, స్మిట్ గారి
నేనాని కాత్రిగారి నేగాక అస్పదేశీయుల కిది కోర్కెయిది
గూడ నిందించుచున్నాను. అట్టి నేరము నే ముందుచెయును జేసి

3/15 నల్ల తొంది వీధి, తిరువల్లి క్షేత్రం, మ. రా. సు.

కవున గ్రామకాంక్షన సమములలో సమ్యక్తగా చూ
చి ప్రతికారును తప్పుక దయచేయి ప్రార్థన.

ఏ లూ రు

కానకనభల ఎన్నికలు

వెలువడినది!!

ఆంధ్ర పఞ్చాంగిణి | గంధనిలయము, కాకినాడ.

14, బ్రాహ్మే, మదరాసు.

గోదావరి బుక్ డిపో, రాజమండ్రి

ప్రతి మూడు సంవత్సరములకు ఎన్ని కలు ఒక దినమున మూడు
మే జరుగవలసియింతగా ఈ సంవత్సరము 31 ఆక్టోబరు, 1, 2
నవంబరు అనగా 3 దినములు ఓట్లు పుచ్చుకొనుచున్నార. నడు
లన్నియు 31 తేదీ సాయంత్రము దిగినవి. అయినప్పటికీ రెండు

కానకనభల ఎన్నికలు

కానకధల ఎన్నికలు 31-10-23 తేదీన జరిగింది. ఒక్క మోతే గంగరాజుగారు తిక్క కాంగ్రెసుపక్షపు వార మని ప్రకటించుకొనిన ఆధ్వర్య మా జిల్లాలోనే కనపించలేదు. శ్రీ మోచర్ల రామచంద్రరావుగారి పార్టీ వార మని చెప్పుకొనిన మాంటి నీతియ్యగారు 2 కట్టుమంది కొలదచెడిగారు 3 పెను మట్టి పెద్దిరాజుగారి పక్షమున మా మితవాదసభకలు చాల మంది ఓట్లు నొసంగియున్నారు. జన్మనువారమని చెప్పుకొనిన 1 టి బి లాజీగారు నాయకుగారికిగారి, 2 బడేటి వెంకట్రామయ్య నాయకుగారికిగారి 3 బొల్లిన నాయకుస్వామినాయకు గారికిగారి 4 బిల్లిపిట్టిఅప్పయ్యగారికిగారి యీ బస్తీలో విశేష మా ఓట్టులభించిజిల్లా కనపి పదు, గోపిపెట్టి నాయకుస్వామి నాయకుగారికి వారిపూర్వపు మిత్రులు చాలమంది వసించినారు. అంధరకన్న నెమ్మకూ ఓట్లు శ్రీగంగరాజు జమీందారుగారికి లభించియుండును. చాలమంది వైకుంఠ వీరికొక్కరికే ఓట్లు వచ్చి మిగతవారికి నున్న జిల్లా టెలియునున్నది. స్వరాజ్య పార్టీవారందరు గంగరాజు జమీందారుగారికే ఓట్లు నొసంగి యున్నారు. కాంగ్రెసుపక్షపునా నైన 1 య్యరమిల్లి పంకజయ్య గారును, 2 గజబల్లి రామచంద్రరావుగారును, 3. శ్రీరాజా భుజంగరావు బసద్దరుగారును, మరికొందరును, ఈ మారు ఓట్లు నొసంగిరి. అనేకులు కాంగ్రెసు లీ ర్యాకమున ననుసరించి అంధరరాత్రి ప్రవృద్ధింపుయంద లేమి ఓట్లు వేయక విరమించిరి. తాలూకా కేంద్రబద్ధ జరిగిన పోలింగులో అరేటిమెంట్లు గరిగాలేనందున అనేకమంది ఓటరులు ఓట్లు వేయకుట వీలులేక వెనకపోయిరి. మొత్తముమీద నూటికి ఏదిమంది వంతున యీ బస్తీలోను చుట్టుప్రక్కల పల్లెలలోను ఓట్లు వేసిని కలంపెదుర్చును. మొత్తముమీద శ్రీ గంగారాజు జమీందారు గారు యీ ఎన్నికలలో అగగణ్యముగ తేజావరని కలంపెదుర్చుచున్నది. ఇదియలెదు లేలఁజూ లెంపుకుట సారకాక్షణ కనపించదు, రెండు మూడు రోజులలో ఓట్లు లెక్క బెట్టబడిన పిదప విజయ మొందిన కేంద్రేటకును గురించి తెలుపుదును.

ఈశ్వరప్రసాద - జగన్నాథరావు.

అనకాపల్లి వార్తలు

వానలు

చిననందిపల్లి అగ్రహారం:—1 నవంబరు 1928 వారమున...

ఎన్నికలు

ఈపాఠశాలకు ఆలయం పోలింట్ల వద్ద. ఈ ఏరియాలో...

రంగూన్

ఈపాఠశాలకు గ్రామమున అధ్యక్షుడు 100 మంది...

వలూరుతాలూకా

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ...

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ...

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ...

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ...

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ...

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ...

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ...

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ...

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ...

అదిమాంధ్ర సంఘమునామననభ

జాతక మార్తాండము

ఇది మూడుభాగాలు. 1, 2 భాగాలు కిద్దరుగా నున్నవి. 3 భాగము తయారగుచున్నది.

ఆకెళ్ల వెంకట శాస్త్రి, గోపాలపురం, కొత్తపేటపేట, గోదావరిజిల్లా.

ERASMIC SHAVING STICK. కడుగులభ మార్తము. ఉదయమున ఎరాస్మిక్ షేవింగ్ క్రిమ్...

యురి సాల్ గెనెరియా (సైగర్ గము) మొదలగు మూత్రనాళ సంబంధమైన రోగములకు...

అద్భుతమగు పరిశోధక (Detective) నవలలు కన్నపదొంగ పగటిచుక్క రెండవభాగము...

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము ప్రతిపాపులో దొరకును

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 వేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

పరీక్షకు నిలచి ఖ్యాతిగాంచిన

శుక్లనష్పము

మాత్రము 50 కి రూ 1-4-0

చిరునామాలు విరళముగా వ్రాయవలెను.

పూతని పైత్యరోగములకు సీసా 1-కి రు 1-0-0
మహాక్షయి భావక క్షికి సీసా 1 కి రు 1-10-0
సంజీవి రక్తశుద్ధికి తేయాంతు 20 కి రు 5-0-0

డా. జె. జె. ప్రశ్నా క. మా. ఏ. శె. టి. టి. కా. క. లె. న.

ఓవర్ అండు కో, ఏలూరు, (కృష్ణాజిల్లా)

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (1)

శుక్లనష్పము

భృగువతి

బహుశక్తియులుగ నున్నవారి ముక్తి మార్గమునుండి చిముకలై ప్రవించుచుండెడి, తెల్ల శ్మశ్, పచ్చ శ్మశ్, రక్త శ్మశ్, నీర శ్మశ్, శాశ్వత శ్మశ్, మూత్రము బొట్టు బొట్టుగా బడుట మాటి మాటికి మూత్రము విసర్జన చేయుట, పొత్తికడుపు నరములు తిగడియుట, మూత్రము కచ్చివట్టు అనుమానము గలుగుట, యిటువంటి లక్షణములు గల శ్మశ్ రోగ సామాన్యములను మొదలంట, నివర్తింపజేయును, మరియు నూతనముగ సంభవించిన శ్మశ్ రోగములను 48 గంటలలోపుగ గుణమును బొందించును. మూత్రశాశ్వతమును, కస్తూరి (అనగా మూత్రపుత్తి) శుభ్రపరచి నరములను అధిక బలమును కలుగ జేయును. క్రయము బుడ్డి 1-కి రూ. 1-12-0 ప్యాకెండు మరియు పోస్టేజ్ వర్గరాలు వేరుగా నివ్వవలయును. మా మందుల జాబితాను, కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

ఆయుర్వేదా శ్రమం, నెం. 41 ఆచారప్పన్ వీధి, మద్రాసు.

తంజి విలాసము:—పండిట్ మదరాసు.

- మా బౌద్ధ ధర్మములు
- (1) మెసర్సు డార్విన్ అండు కో, రత్నన్ బజారు, వీధి.
 - (2) విస్టర్ కె. వి. సుబ్రహ్మణ్యం, మూర్ మామైట్, ఈవినింగుబజారు.
 - (3) స్వాస్థ్య ఫార్మసీ, వెద్దవీధి, తిరువళ్ళిక్కేణి, మద్రాసు.

శ్రేష్ఠమైన సిరాబిల్లలకుబదులు కృత్రిమ సిరాబిల్లలు

మాకాళి తగరపు డబ్బాలలో బజారు సిరాబిల్లలను వేసి కొందరు కృత్రిమకారులు విక్రయించుచున్నట్లు మాకు తెలిసినది. ఈదుగు జలనాటును మాన్పించుటకై మేము 'యు గురుగుల' విక్రీ సిరాబిల్లలను తయారుచేయుచున్నాము. విక్రీ సిరాబిల్లలు 'కాంబి', 'ఇంపీయల్' సిరాబిల్లల కంటెను ఎక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవియై, అనూఘమైనవియై తెలుసుకొనవలెను.

అత్యుత్తమమైన ప్రతి అభిప్రాయము:—“మిక్కిలి కాంతిగల విక్రీ సిరాబిల్లముగల సిరాబిల్లలు ఉపయోగించుటకు తగినవి, మిక్కిలి మిశ్రయమైనవి. యు. సి. చక్రవర్తి కంటెనర్ ఒక సిరాబిల్లయే చాలసిరాబిల్లలగును.”

ఒక గ్రోసు ధర క్రింది, బి. 0-11-0, విక్రీ బి. బి. సింహముమార్కు బి. బి. కోను ఏకగ బి. బి. జింక మార్కు కోను ఎట్టి, గ్రోసుధర రు 1-0-0, ఫోనుటెన్ కలము సిరాబిల్లలు గ్రోసు 1-కి రు 2-4-0.

(2) ఏకగమార్కు బి. బి. సిరాబిల్లలు 2 బుడ్ల బ్లూ పై లెట్ సిరాబిల్లలు, సింహముమార్కు సిరాబిల్లలు 2 బుడ్ల మిక్కిలి కాంతిగల కలసిరాబిల్లలు.

862 U. C. Chakravarty & Co. Bagbazar, Calcutta.

నవల కాదు ! నాటకము కాదు ! !

ర ప్రశ్నలను వ్రాసి కలం లో పంపిన } న మౌహము { కలం విక్రయము బదిలీ వ్రాసి 1.4.0 బి. పి. గా ఇట్టే చనివి అట్టించివేయునది కాదు. ప్రపంచమును మందులకు తైద్యము, చికిత్సావిధి, కన్న లేనిమాపు, మనసులోని మర్మము నేర్పడి విద్య.

మహర్షి జ. నైకభూజ్యమును నీవిద్య ను గురువులే నే అభ్యసించుటకు వీలుగ నిర్దమముగా ధారాళముగా, మర్మరహిత మగు తెలుగున వ్రాయబడినది. వెంటనే అర్జునుల పంపుకారికి మౌక్తము పంపింపుట అందు. వెల 2-0-0 బి.పి. చార్జీ 0-4-0

అడ్రెస్:— ప్రొఫెసర్ సేఖర్, మెసరీస్టు, ఏలూరు.

దే హ ము

అందువిషయమున అపరిమిత మగు జాగరణ శ్రేణుస్కరము. అట్లు ఆరోగ్యము పరమానంద ముని ఎల్లరున్నా చెప్పుచున్నా రు కదా, ఇందుకుగాను ఆతంకనిగ్రహమాత్రలరుడవయోగించవలెను క్రయం 32 కి 1 రూపాయ మాత్రమే

మాత్రము చిన్నవి గాని అద్భుతగుణములు వాటిల్లురు.

సర్వముగలగాను:— ఆతంకనిగ్రహ బోషధాలయము 28 బ్రాజ్మ, నవరూపు.

అని వ్రాయండి.

రోడ్ గోల్డ్ రిస్ట్ వాచ్

Original Price Rs. 15. Sale Price Rs. 7-8-0

యా విశ్రమించు కనుకలదియందు గడియారములు కొత్తగారవ్వించి బడినవి. యీ గడియారముల కంటేసిస్ వన్ బహు శక్తియుగని, వ్యత్యాసము లేక సరియైన కాలమును చూపును. ఒక మాటు తగ్గినగా తేక, నిద్రాక ముగా అయి 10ంటిలోపు వట్టియై తే మనమె సరిచేసుకోక మున్ను యివిస్మిల్లర్ లండ్ జేకములు కియారు అయినవి. మా ముటకు అసల్ బంగారముకలె వుండు న. యిది శ్రీ పుష్పాణ శ్రీధర్ ధరించదలచు ఒక అభి రజమువలె వుండును. వీటి అసల్ క్రయము 15 రూపులు. యీ నెలలోగా తెప్పించుకొనువార్లకు అర్హతల రూ. 7-8-0 వలెపడును. 3 సంవత్సరముగ్యారంటీ యివ్వబడును. పీటర్ వాచ్ అండు, కో. ఫోనురూపు 2-27 మదరాసు